

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2024

Oriveden kaupunki

Kaupunginhallitus 15.11.2021

Kaupunginvaltuusto 29.11.2021

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2022.....	3
2. TALOUSARVION 2022 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2022-2024 YLEISPERUSTELUT	6
Talouden yleinen kehitys.....	6
Talousarvion lähtökohdat.....	10
Käyttötalous.....	11
Verotulot ja valtionosuudet	13
Verotulot.....	13
Valtionosuudet	13
Investoinnit.....	14
3. TALOUSARVION SITOVUUS	14
Käyttötalousosa	14
Investointiosa	14
Tuloslaskelmaosa.....	15
Rahoitusosa	15
Tilivelvollisuus.....	15
4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA.....	16
Kuntalaki	16
Kaupunkistrategia.....	16
Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet.....	17
Elinvoimaohjelman tavoitteet	17
5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO	18
6. TULOSLASKELMAOSA.....	19
7. RAHOITUSLASKELMAOSA	20
8. KÄYTTÖTALOUSOSA	21
KAUPUNGINHALLITUS	21
Vaalit.....	21
Tilintarkastus	21
Yleisjohto ja kehittäminen	21
Henkilöstöpalvelut.....	22
Hallinto- ja talouspalvelut.....	23
Maaseutupalvelut.....	23
Sote- ja erikoissairaanhoidtopalvelut.....	24
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA.....	28
Hallintopalvelut	28
Varhaiskasvatus	29
Perusopetus.....	30
Lukiokoulutus	32

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA.....	34
Elämänlaatu palvelut.....	34
TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	35
Teknisten palvelujen hallinto.....	35
Tilapalvelu.....	36
Kunnallistekniikka.....	37
Vesihuoltolaitos.....	37
9. INVESTOINTIOSA.....	39
10. VESIHUOLTOLAITOS.....	41
Tuloslaskelma.....	41
Rahoituslaskelma.....	41
11. KONSERNIYHTIÖT.....	42
LIITTEET.....	44
Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2022 tulosalueittain.....	44
Investointisuunnitelmaluonnos vuodelle 2022 hankeryhmittäin.....	48
Tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset vuodelle 2022.....	51

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2022

Valtion ja kuntien talouskehitys

Valtio ohjaa kuntatalouteen vuonna 2022 tulevaisuusinvestointien, verokompensaatioiden ja kuntien lakisääteisiin tehtäviin osoitetun laskennallisen valtiosuuden kautta noin 13 miljardia euroa. Kuntien menojen määrä on vuonna 2022 noin 43 miljardia euroa, joten valtio rahoittaa kuntien menoista noin 30 prosenttia ja kunnat noin 70 prosenttia.

Hallituksen kuntalinjausten tavoitteena on pitää kuntatalous neutraalina valtion päätösperäisten toimien suhteen. Kuntasektorille on asetettu myös ns. rahoitusasematavoite, jonka mukaan tulojen ja menojen erotus saa olla bruttokansantuotteesta maksimissaan -0,5 prosenttia. Tämä tarkoittaa korkeintaan noin 1,3–1,4 miljardin euron suuruista alijäämää /nettoluotonottoa. Kuntatalouden netto-luotonotoksi ennakoidaan vuonna 2022 noin 1,8 miljardia, joka on bruttokansantuotteeseen suhteutettuna 0,7 prosenttia. Kuntatalous ei saavuta siten rahoitusasematavoitetta vuonna 2022. Hallituksen toimet eivät sisällä kuntataloutta vahvistavia päätöksiä, joilla lisättäisiin aidosti kuntien tuloja, tuottavuutta tai karsittaisiin menoja.

Valtion talousarvioesityksessä korvataan kyllä kunta-valtio-suhteessa täysimääräisesti hallituksen tehtävien lisäyksistä tai laajennuksista aiheutuvat lisämenot tai tulomenetykset vuonna 2022. Lisäksi hallitus kompensoi kunnille lakisääteisten tehtävien arvioidun 2,5 prosentin kustannustennousun ja muut laskentatekniset muutokset vuonna 2022 sekä veroperusteiden muutoksista kunnille aiheutuneet verotuottomenetykset. Kaikkea tätä euromääräisesti lisääntyvää valtionosuusrahoitusta vastaa kuitenkin toisella puolella lakisääteisten kustannusten nousu tai aukot kuntien veropohjassa.

Valtionosuuslisäysten vastapainona valtion talousarvioesitys sisältää kuitenkin ison valtionosuusleikkauksen. Leikkaus syntyy siitä, että lakisääteinen peruspalveluiden kustannustenjaon tarkistus, +564 milj. euroa, leikataan kunnilta pois. Kuntien peruspalveluiden valtionosuutta korotetaan kuitenkin erillisellä noin 246 miljoonan euron korotuksella. Nettona edellä mainitut päätökset vähentävät kuntien valtionosuutta pysyvästi noin 320 miljoonalla eurolla. Leikkausta perustellaan kuntatalouden mittavilla koronatuilla vuonna 2020 sekä vuonna 2021.

Kuntien valtionosuutta leikataan vuodesta 2022 alkaen pysyvästi myös ns. vuosityöajan pidennykseen liittyneellä kiky-vähennyksellä. Kiky-vähennys pienentää kuntien peruspalveluiden valtionosuusrahoitusta 234 miljoonalla eurolla, vaikka kunta-alan työmarkkinaratkaisussa luovuttiin pääosin kilpailukyky sopimukseen liittyneestä työajan pidennyksestä. Kiky-vähennys kompensoitiin kunnille valtionosuuksien lisäyksenä vuonna 2021.

Oriveden kaupungin talousarvion linjaukset ja perusteet

Talousarvion tavoitteita ohjaa valtuuston hyväksymä kaupunkistrategia, jonka mukaan: *”Orivesi on aktiivisten ihmisten kiinnostava kaupunki luonnon keskellä”*. Kaupunkistrategian mukaan Orivesi uudistuu kuntalaislähtöisesti; kehitämme palveluja orivesiläisten tarpeiden mukaan, keskitymme kunnan ydintehtäviin ja kannustamme ja tuemme kuntalaisia omatoimisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Edelleen kaupunki toimii vastuullisesti; järjestämme palvelut luotettavasti ja yhdenvertaisesti, noudattamme hyvän hallinnon periaatteita ja huolehdimme henkilöstöstämme sekä järjestämme palvelut taloudellisesti kestävällä tavalla ja pyrimme parantamaan jatkuvasti palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Kaupunki edistää asukkaiden hyvinvointia, erityisinä painopistealueina lasten ja nuorten

hyvinvointi ja kuntalaisten oma-aloitteisuuteen panostaminen sekä järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kannustaminen osana hyvinvointityötä.

Kaupungin talous

Oriveden kaupungin talousnäkökulmat ovat kireät ja talousarvio vuodelle 2022 on alijäämäinen, mutta kireästä taloustilanteesta huolimatta kuntalaisten peruspalveluista huolehditaan ja palvelutaso säilytetään ennallaan ja myös kehittämiseen panostetaan.

Talousarvion mukaan vuosikate on noin 0,76 milj. euroa, poistot 2,7 milj. euroa ja tulos on alijäämäinen 1,8 milj. euroa. Käyttötalouden toimintakulut ovat 73,3 milj. euroa, kasvua 3,7 % ja toimintakateen kasvu 3,9 %. Valtionosuudet ovat 26,1 milj. euroa, kasvua 3,2 %. Verotulot ovat 36,2 milj. euroa, kasvua 3,4 %.

Vuoden 2022 investoinnit ovat 4,3 milj. euroa. Talonrakennuksen investoinnit, jotka ovat korjaus- ja muutostöitä, ovat 1,0 milj. euroa. Suurin kohde on yhteiskoulu/lukio 0,7 milj. euroa.

Kunnallistekniikan investoinnit ovat 1,8 milj. euroa. Tärkeä uudiskohde, joka siirtyi valituksen takia vuodella eteenpäin, on Mattilanniityn teiden ja vesihuollon rakentaminen. Tämä mahdollistaa uuden asuinalueen keskustan tuntumassa luonnon läheisyydessä. Muilta osin kunnallistekniikan investoinnit ovat teiden ja vesihuollon peruskorjausmenoja.

MAL-hankeeseen, aseman pysäköintialueen kehittämiseen, on varattu 300 000 euroa, joka jakautuu 50/50 Väylävirasto ja kaupunki.

Paltanmäen VT 9 ylittävän kevyenliikenteen sillan uusimiseen on varattu 0,9 milj. euroa.

Merkittävät sote-investoinnit Orvokkikujan tehostun palveluasumisen yksikkö, joka korvaa Tähtiniemikodin sekä Kaupintien seniorikerrostalo, johon tulee noin 40 vuokra-asuntoa ovat yhteensä noin 12 miljoonaa euroa. Nämä molemmat ovat ARA-kohteita ja ne eivät tule kaupungin omistukseen vaan omistajaksi tulee Artun Palveluasunnot Oy, jolta kaupunki vuokraa tilat välivuokrasopimuksella ja edelleen vuokraa ne tuleville asukkaille.

Kaupungin lainamäärä kasvaa noin 3,0 miljoonalla eurolla ja vuoden 2021 lopussa lainamäärä on noin 20,1 milj. euroa, 2 247 euroa/asukas.

Kehittämishankkeita

Vetovoiman vahvistamisessa Orivesi lähtee toteuttamaan uudistettua strategiaa, joka käsitellään samassa kokouksessa kuin talousarvio.

Vuoden 2022 hankkeita ovat mm. Keskustien itäpuolen asemakaavamuutos, Asemantien ja Eräjärven tien kevyenliikenteenväylien suunnittelu. Työllisyyspalveluissa Orivesi on mukana Pirkanmaan työllisyshankkeessa. Valtatie 9 ohituskaistapari Oritupa-Yliskylä valmistui syyskuussa 2021 aikana ja edunvalvontatyötä VT9 perusparantamisen edistämiseksi jatketaan tiiviisti. Seuraava kohde on Alasjärvi-Käpykangas väli, joka on noin 13 km ja sen kustannusarvio on 95 milj. euroa. Rahoitusta ei ole vielä hankkeelle osoitettu, mutta se on todettu Väyläviraston investointisuunnitelmassa yhdeksi kiireellisimmistä päätieverkon kohteista.

Kaupungin uusi elinvoimaohjelma ja hyvinvointisuunnitelma on tarkoitus tuoda valtuuston käsitte- llyin helmikuussa 2022 samoin kuin Oriveden hiilineutraalit jäljet tiekartta.

Kuntayhteistyö

Kaupunkiseudun seutustrategiaan ollaan uudistamassa ja se tulee kuntien käsittelyyn keväällä 2022.

Business Tampereen toiminnan painopisteitä ovat mm. teollisuuden uudistaminen ja tuotekehitystoiminnan aktivointi, start up -yritysten kasvupolkujen tukeminen, kestävän kehityksen mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä saavutettavuuden kehittäminen

Pirkanmaan liitto on uudistanut Pirkanmaan maakuntaohjelman sekä käynnistänyt maakuntakaava-prosessin. Uusi EU:n rakennerahastokausi on käynnistymässä.

Hyvinvointialuevalmistelu jatkuu tiiviinä vuoden 2022 aikana ja uudet alueet aloittavat toimintansa 1.1.2023, jolloin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimenpalveluista siirtyy hyvinvointialueille. Aluevaalit pidetään tammikuussa 2022. Olisi tärkeää, että Orivedeltä saataisiin edustajia aluevaltuustoon.

Yhteenveto

Oriveden kaupungin talousarvion 2022 kautta järjestetään ja turvataan laadukkaat palvelut kuntalaisille. Taloustilanne on alijäämäinen ja tästä syystä talouden ja toiminnan kehittämissuunnitelmatyötä on jatkettava. Uusien valmisteltavana olevien elinvoimaohjelman ja hyvinvointisuunnitelman kautta toteutetaan kehittämishankkeita maankäytön, asumisen, elinkeinotoiminnan, työllisyyden ja liikenteen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta. Näiden kautta voidaan lisätä elinvoimaa ja vetovoimaa paikkakunnalle ja vahvistaa tulopohjaa. Myös kuntalaisten ja järjestöjen osallistumista ja yhteistyötä kehitetään.

Esitän parhaimmat kiitokset kaupungin henkilöstölle, kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä muille toimielimille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2022–2024 valmistelussa ja toivotan kaikille menestystä vuonna 2022.

Orivedellä marraskuussa 2021

Juha Kuusisto
kaupunginjohtaja

2. TALOUSARVION 2022 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2022-2024 YLEISPERUSTELUT

Talousarvioasiakirja on uudistettu kuntalain ja taloussuunnitelmaa koskevan suosituksen mukaiseksi kaupunkistrategiaa tukevaksi asiakirjaksi. Talousarvion alussa on kirjaukset asiakirjan strategisesta perustasta ja kaupunkistrategian seurannasta.

Talousarvion määrärahojen sitovuus on siten, että **valtuusto hyväksyy lautakuntatasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot**. Lisäksi valtuusto hyväksyy kaupunkikonsernin tytäryhtiöille kaupunkistrategiasta johdetut toiminnalliset ja/tai taloudelliset tavoitteet. Valtuuston lautakuntatasolle hyväksymien määrärahojen ja tavoitteiden jakautuminen alaspäin tulosalueetasolle esitetään asiakirjassa tulosalueiden taloussuunnitelmina.

Talouden yleinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous toipuu koronan aiheuttamasta iskusta loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Kasvupyrähdyksen arvioidaan kuitenkin jäävän väliaikaiseksi. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021 ja kasvun arvioidaan olevan 2,9 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja työttömyydestä aiheutuvat kulut pienenevät. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan valtiovarainministeriön mukaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Taloudellisen katsauksen mukaan maailmantalouden elpymisen indikaattorit ovat korkeat kehittyneissä maissa. Maailmantalous kasvaa 6,1 % vuonna 2021 ja 4,7 % vuonna 2022. Euroalueella nopea kasvu jatkuu covid-19 -rajoitusten keventyessä ja palveluiden kysynnän vahvistuessa. Myös Yhdysvalloissa yksityisen kulutuksen nopea kasvu on kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota. Maailman tavarakauppa on elpynyt erittäin nopeaan kasvuun, mutta kauppaa haittaa teollisuuden komponenttipula, konttiliikenteen logistiikkaan liittyvät ongelmat sekä suuren kiinalaisen sataman osittainen sulkeminen elokuussa 2021. Vuonna 2022 kaupan kasvun arvioidaan hidastuvan viiteen prosenttiin.

Valtionvarainministeriön mukaan korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti luovat edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Vuoden 2021 alkupuoliskolla maailmankauppa jatkoi vuoden 2020 lopulla alkanutta nopeaa kasvua. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla kasvattavat sekä vientiä että tuontia.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Työllisten määrä oli kesäkuussa 2,1 % eli runsaat 50 000 suurempi kuin viime vuoden lopussa. Työttömiä oli alkuvuonna Tilastokeskuksen mukaan 12,4 % enemmän kuin vuosi sitten. Kesällä työttömien trendi ei ole kuitenkaan enää kasvanut ja työllisyyden jatkuva kasvu alkaa vähitellen supistaa myös työttömien määrää. Työmarkkinat vetävät tällä hetkellä runsaasti työvoimaa ja potentiaalia olisi eräillä toimialoilla parempaankin. Työtilaisuuksia onkin tarjolla runsaasti, sillä avoimia työpaikkoja on työvoimahallinnossa ennätysmäärä.

Vaikka talous elpyy, se ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Valtionhallinto on koko ennustejakson ajan julkisen talouden sektoreista alijäämäisin. Myös paikallishallinnon rahoitusasema pysyy alijäämäisenä. Sote-uudistuksen myötä syntyvä hyvinvointialueiden sektori aloittaa v. 2023 samoin hieman alijäämäisenä suurten investointihankkeiden vuoksi. Sosiaaliturvarahastot ovat sen sijaan läpi ennustejakson ylijäämäisiä.

Taloudellisen katsauksen mukaan väestön ikääntyminen on 10 viime vuoden aikana lisännyt eläkemenoja ja se luo merkittäviä paineita julkisen talouden kestävyyspidemmällä aikavälillä. Erityisesti iäkkään vanhusväestön määrän kasvu lisää lähivuosikymmeninä hoiva- ja terveysmenoja, joiden rahoittamiseksi nykyinen kokonaisveroaste ei tulevaisuudessa riitä. Samaan aikaan työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, supistuu. Kestävyysvajelaskelmissa arvioidaan sitä, miten väestön ikääntyminen vaikuttaa julkisen talouden näkyviin tuleviin vuosikymmeninä. Väestön ikääntymisen lisäksi julkiseen talouteen kohdistuu myös monia muita paineita, jotka johtuvat esimerkiksi ilmastonmuutoksesta ja julkisen infrastruktuurin uusimis- ja korjaustarpeista.

Kuntatalouden kehitys

Valtionvarainministeriön laatiman kuntatalousohjelman 2021-2025 mukaan viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa erittäin poikkeukselliset. Vuoden 2020 kuntien hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi koronapandemiasta kunnille aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne jatkuu edelleen tänä vuonna, tosin merkittävästi vuotta 2020 pienempänä.

Koronakriisin jälkeen kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimi ovat vuoden 2023 alusta siirtymässä hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen.

Maan hallitus päätti keväällä 2021 puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmallia, jolla kannustetaan kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi tavoitteena saavuttaa 7 000-10 000 lisätyöllistä. Uudistuksessa kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Kuntakonsernien vuoden 2020 tilinpäätökset olivat hyvin vahvat. Vuosikate vahvistui lähes 2,5 mrd. eurolla ja riitti kattamaan poistot noin 2,2 mrd. eurolla. Negatiivisen vuosikatteen konserneita oli vain yksi. Kertynyttä alijäämää oli 35 kuntakonsernilla, jotka olivat pieniä, alle 10 000 asukkaan konserneita. Kuntalain mukaisen arviointimenettelyn kriteerit täyttyivät neljällä kuntakonsernilla.

Hallitusohjelman mukaisista kuntien tehtävien ja veloitteiden laajennuksista suurin osa on toteutettu jo aikaisempina vuosina. Näistä aiheutuvat kustannukset ja valtionosuuslisäykset nousevat vuosittain. Osa tehtävälisäyksistä ja kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille niiden aloittaessa vuonna 2023. Valtion toimenpiteiden vaikutus noin 1,2 mrd. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021.

Varhaiskasvatukseen kehitetään kolmiportaisen tuen rakenne. Tätä koskeva lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan elokuun alusta vuonna 2022. Vuosien 2022–2024 aikana toteutetaan oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeilu, jolla tuetaan nuorten kouluttautumista ja työllistymistä. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan säätämällä oppilashuollon sitovista mitoituksista. Mitoitus tulee voimaan asteittain siten, että kuraattorien osalta mitoitus tulisi voimaan tammikuussa 2022 ja psykologien osalta vuonna 2023. Vuodesta 2023 alkaen vastuu oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä sekä sitä koskeva rahoitus siirretään hyvinvointialueille. Vapaassa sivistystyössä maahanmuuttajien kotouttamiskoulutukseen ehdotetaan lisäystä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitukseen osoitetaan lisäystä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulo luo kunnille useita uusia velvoitteita sekä ennen järjestämistehtävien siirtymistä hyvinvointialueille vuosina 2021–2022 että sen jälkeen vuodesta 2023 lukien. Uudistuksen voimaanpanolaki velvoittaa kuntia muun muassa osallistumaan uudistuksen täytäntöönpanon valmisteluun ja tarvittavan virka-avun antamiseen. Uudistuksesta aiheutuu kunnille myös ICT-muutostalouksia, mutta niiden korvauksista kunnille on tarkoitus päättää vuosia 2023–2026 koskevan julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2022 indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja nostetaan, kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärä korotetaan ja työtulovähennystä kasvatetaan. Muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa. Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022–2027 öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Kotitalousvähennyksen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa. Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat verotulomenetykset korvataan täysimääräisesti.

Vaikka koronatuotet poistuvatkin, ennustetaan kuntien tehtävien lisäysten ja indeksikorotusten lisäävän valtionosuuksia vuonna 2022. Valtionosuuksien tasoa korottavia kuntien uusia ja laajenevia tehtäviä ovat mm. vanhuspalvelulain muutokset, sote-asiakasmaksulain uudistus, lastensuojelun jälkihuollon laajennus, seulontaohjelman laajennus sekä oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen.

Vuonna 2022 kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään 10 milj. euroa kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin ja 10 milj. euroa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Samoin harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen varataan 10 milj. euroa.

Talouden toipuminen koronaepidemiasta on ollut nopeaa kevästä 2021 alkaen. Etenkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu vielä syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joihin rajoitustoimet ovat vielä vaikuttaneet. Kasvu jatkuu vuonna 2022 viennin tukemana, sillä kehittyneen maailman ja ennen kaikkea euroalueen toipuminen jatkuu edelleen voimakkaana. Tautitilanteen heikentymisen ei oleteta rajoittavan talouden elpymistä. Tautitilanteen kehittyminen, virusmuunnokset ja rokotusten eteneminen ovat ennusteeseen liittyviä epävarmuuksia.

Kuntatalousohjelman mukaan koronatilanteen hoitaminen ja torjuminen muun muassa rajoitustoimenpitein ovat hidastaneet paluuta normaaliin toimintaan, ja terveydenhuollossa monia kiireettömän hoidon toimenpiteitä on jouduttu jälleen siirtämään koronakriisin akuutin hoidon vuoksi. Kokonaisuutena kuntatalouden näkymät vuodelle 2021 eivät ole kuitenkaan juuri muuttuneet viime kevään kuntatalousohjelmassa esitettyyn arvioon verrattuna, vaan kuntatalouden vuosikatteen sekä toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan pysyvän lähellä vuoden 2020 tasoa. Vuoteen 2021 heijastuu se, että vuosi 2020 oli kuntataloudessa tilinpäätöstietojen mukaan hieman parempi kuin tilinpäätösarvioissa. Kuluvan vuoden verotuloennuste on keväällä arvioitua parempi talouden myönteisen kehityksen vuoksi.

Kuntatalouden kehitysarvion perusteella vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa vaikealta menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Koronaepidemiasta aiheutuvien lisäkustannusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtion-osuuslisäykset, poistuvat. Toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 3 prosenttiin vuonna 2022. On kuitenkin todennäköistä, että koronatautilanteesta aiheutuu terveydenhuollossa lisäkustannuksia jonkin verran myös ensi vuonna.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat päättymässä helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Työmarkkinoiden kireys näkyy jo kuntasektorilla, ja monilla aloilla ja ammattiryhmissä on pulaa työvoimasta.

Kuntatalouden toimintakatteen ennakoidaan vuonna 2022 heikkenevän voimakkaasti, sillä toimintameno kasvat ja lisäksi toimintatulojen arvioidaan laskevan yli 5 prosenttia. Toimintatulojen pudotus on seurausta muun muassa korona-avustusten ja monien määräaikaisten toimien päättymisestä. Kehitysarviossa on tehty kuitenkin tekninen oletus, että vuoden 2021 talousarvioon sisältyvästä 1,6 mrd. euron covid-19-kustannuksiin tarkoitettusta valtionavustuksesta noin 600 milj. euroa siirtyy ensi vuodelle.

Kuntien verotulojen kasvu hidastuu vajaan prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päätyminen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, jolloin kiinteistöverotilityksiä kasvatti kertaluonteinen järjestelmämuutos. Valtionosuudet sen sijaan kasvavat noin 6 prosenttia.

Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Vuodesta 2023 lähtien kuntien kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatukseen sekä koulutuksen järjestämisestä. Koko 2010-luvun jatkunut syntyvyyden aleneminen on kääntämässä varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelutarpeen laskuun.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan edellä kuvatuilla oletuksilla pysyvän negatiivisena vuotta 2023 lukuun ottamatta. Sote-uudistuksen vaikutus kuntien verotuloihin ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä korkeamman veroprosentin ja jako-osuuden kunnallis- ja yhteisöverotuloja aiemmilta verovuosilta.

Kuntatalousohjelman mukaan taloussuunnittelukaudella kuntalain mukainen talouden sopeutus-tarve on kasvussa kaikissa kuntakokoryhmissä. Valtiovarainministeriön laatiman painelaskelman mukaan kuntien taloudellinen tilanne heikkenee vuonna 2022, jolloin negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan yli 20. Vuonna 2023 kuntatalous tilapäisesti vahvistuu sote-uudistuksesta ja verotulojen tilityksestä johtuen, mutta vuosina 2024-2025 kehitys heikkenee.

Oriveden kaupungin kehitys

Oriveden kaupungin väkiluku on vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä vähentynyt 55 hengellä vuoden alusta. Elokuun lopussa Orivedellä oli kirjoilla 8 962 henkilöä. Kesäkuun 2021 loppuun mennessä Orivedellä syntyi 28 lasta, kuoli 49 henkilöä, kaupunkiin muutti 161 henkilöä ja kaupungista muutti pois 205 henkilöä.

Kaupungin tuloveroperuste on 22,00 prosenttia. Vuoden 2022 tulo- ja kiinteistöverotuloperusteisiin valtuusto päätti muutosta siten, että vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistövero laskee 0,65 prosentista 0,60 prosenttiin. Vastaavasti muun kuin vakituisen asuinrakennuksen vero-

prosentti nousee 1,25 prosentista 1,45 prosenttiin. Vuoden 2022 kunnallisverojen tilitysten arvioidaan kasvavan edellisvuonna toteutuvaksi ennakoidusta tasosta noin 2 prosenttia. Kaikkien verotulojen osalta arvioidaan, että maksuunpano on vuoden 2021 mukainen, eli yhteensä 36,2 milj. euroa.

Valtionosuuden laskentaperusteisiin arvioidaan tulevan yleisen linjan mukaiset muutokset ja indeksikorotukset. Valtionosuuksia arvioidaan tulevan maksuun noin 26,2 milj. euroa, joka on 1,0 milj. euroa vuotta 2021 enemmän. Valtionosuuden osana maksetaan verotulojen tasausta, joka on 5,75 milj. euroa ja se vastaa vuoden 2021 tasoa.

Oriveden kaupungin työttömyysaste oli elokuun 2021 lopussa 8,9 prosenttia, kun se vuoden 2020 vastaavana aikana oli 10,4 prosenttia. Elokuun lopussa Pirkanmaan keskimääräinen työttömyysprosentti oli 9,9 prosenttia (2020: 13,0 %).

Oriveden kaupungin vuoden 2021 tilinpäätöksen ennakoidaan elokuun loppuun toteutuneen kirjanpidon perusteella olevan noin 2,5 milj. euroa alijäämäinen. Alijäämä on noin 1,4 milj. euroa talousarviota suurempi. Tilinpäätösennusteeseen sisältyy Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin menoihin 2,3 milj. euron ylitysvaraus vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Talousarvion lähtökohdat

Vuoden 2022 talousarvion laadinnassa yleisten taloustietojen lisäksi perustietoina on ollut kaupungin tilinpäätös vuodelta 2020 ja tilinpäätösarvio vuodelta 2021 sekä ennusteet yleisestä talouden tilasta ja tuloperusteista. Lisäksi valmistelutyössä on otettu huomioon valtuustoseminaareissa esitetyt linjauksia sekä kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia.

Kaupunginhallitus ja -valtuusto on hyväksynyt vuoden 2022 talousarvion laatimisen peruslähtökohdiksi seuraavaa:

-	tuloveroprosentti	22,00 %
-	kiinteistöveroprosentit:	
	- yleinen kiinteistövero	1,10 %
	- vakituinen asuinrakennus	0,60 %
	- muu rakennus	1,45 %
	- rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %
	- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
-	menotasoa ei saa korottaa palkankorotuksia lukuun ottamatta	
-	palkankorotuksiin on 2,0 %-yksikön määrärahavaraus	
-	uusia vakansseja ei perusteta (pl. erikseen sovittavat).	

Kaupungin käyttötalouden tärkeimmät tunnuslukumittarit ovat vuosikate, toimintakate ja tilikauden tulos sekä yli-/alijäämä sekä lainakanta. Nämä tunnusluvut tulisi pitää positiivisina ja terveen talouskehityksen mukaisina siten, että talouden tasapaino säilyy.

- Vuosikate osoittaa, paljonko käyttötaloudesta jää poistojen jälkeen käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on riittävä, kun se on vähintään poistojen suuruinen.
- Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli se osoittaa kuinka paljon kaupungin varsinaisesta toiminnasta jää verorahoituksella katettavaksi.
- Verorahoitus tarkoittaa suoria verotuloja ja valtionosuuksia. Jos toimintakate heikkenee enintään sen verran kuin verorahoitus kasvaa, pysyy kuntatalous tasapainossa.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Oriveden kaupungin taseessa on vuoden 2020 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 6,3 milj. euroa. Taloussuunnitelma 2021-2023 on alijäämäinen ja näistä alijäämistä osa voidaan kattaa vanhoilla ylijäämillä. Kaupunginvaltuusto on syyskuussa 2020 hyväksynyt kaupungin toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman, jossa on toimenpiteitä vuoteen 2022 asti. Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden talousvaikutus on arvioitu olevan noin 1,5 milj. euroa vuosina 2020-2022.

Vuoden 2020 lopulla ja vuoden 2021 aikana on tehty toiminnan kehittämistoimenpiteitä tai -päätöksiä mm.:

- Yksityisen palvelusetelipäiväkoti aloitti toimintansa 1.8.2021. Varhaiskasvatuksen toimintamuutos tältä osin vaikuttaa kustannuksia alentavasti vuoden 2022 talousarviossa.
- Holman ja Aseman päiväkotien kiinteistöt päätettiin myydä varhaiskasvatuspalvelujen loputtua.
- Kahden uuden yksityisten sote-kiinteistön rakentamiseen saatiin ARA:n rahoitus. Kiinteistöt rakentaa Artun Palveluasunnot Oy ja niissä palvelutuotannon järjestää Tampere-Orivesi yhteistointialue. ARA:n rahoitusta saatiin ikäihmisten välimuotoiseen asumiseen Kaupintielle rakennettavaan vuokrakerrostaloon sekä tehostettuun palveluasumisyksikköön Orvokkikujalle. Orvokkikujan kiinteistössä palvelutuotanto alkaa syksyllä 2022 ja Kaupintiellä keväällä 2023. Tähtiniemikodin palvelut siirtyvät tällöin näihin uusiin tiloihin. Kaupunginvaltuusto on huhtikuussa 2021 myöntänyt rakennushankkeille yhteensä noin 8,3 milj. euron omavelkaiset takaukset.
- Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun osallistutaan ajalla 1.6.2021-30.6.2023. Osa TE-keskusten henkilöstöstä siirtyi kuntien palvelukseen.
- Kaupungin rantaosayleiskaavaehdotus päätettiin ottaa käyttöön valituksista huolimatta ranta-alueiden ulkopuolella olevilla eräillä kyläalueilla.
- Kaupunginvaltuusto päätti 25.10.2021 supistaa alakouluverkkoa yhdistämällä Karpinlahden koulun toiminta 1.8.2022 alkaen Rovastinkankaan kouluun ja Hirsilän koulun toiminta 1.8.2022 alkaen Kultavuoren kouluun. Vuoden 2022 talousarvioon on huomioitu alustavat laskennalliset vaikutukset syyslukukaudesta 2022 alkaen. Samoin taloussuunnitelmaan vuosille 2023 ja 2024 on tehty alustavat laskennalliset vaikutukset. Luvut ja kustannusvaikutukset tarkentuvat lukuvuoden 2022-2023 alkuun mennessä.

Käyttötalous

Oriveden kaupungin toimintatuotot ovat 12,0 milj. euroa ja niissä on lisäystä edellisvuoteen nähden 3,0 %. Suurin ulkoinen tuloerä on vesihuoltolaitoksen myyntitulot, 2,16 milj. euroa. Metsänmyynnistä arvioidaan saatavan 0,05 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myynnistä 0,15 milj. euroa.

Toimintakulut ovat 73,3 milj. euroa ja ne kasvavat edellisvuodesta 3,7 %. Henkilöstökuluja on 18,6 milj. euroa, kasvu 2,2 %.

Palvelujen ostot kasvavat merkittävästi 4,3 % ja ne ovat 46,7 milj. euroa. Merkittävin erä palvelujen ostoja on sosiaali- ja terveystalouden ostot, joihin on varattu 38,27 milj. euroa. Sote-palvelujen ostot lisääntyvät edellisvuoteen verrattuna 1,97 milj. euroa, 5,4 %. Vuoden 2023 alusta sote-palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle, jolloin menot poistuvat kaupungin talousarviosta.

Verotuloista ja valtionosuuksista on myöhemmin erilliset tarkastelut. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksena vuodesta 2023 eteenpäin verotulojen ja valtionosuuksien määrä tulee merkittävästi vähemmään sote-uudistuksen siirron vuoksi.

Toiminnasta saatavien tuottojen ja toimintakulujen erotuksena muodostuu talousarvioon 2022 vuosikatetta 0,77 milj. euroa. Vuosikatteen määrä laskee edellisvuoteen verrattuna.

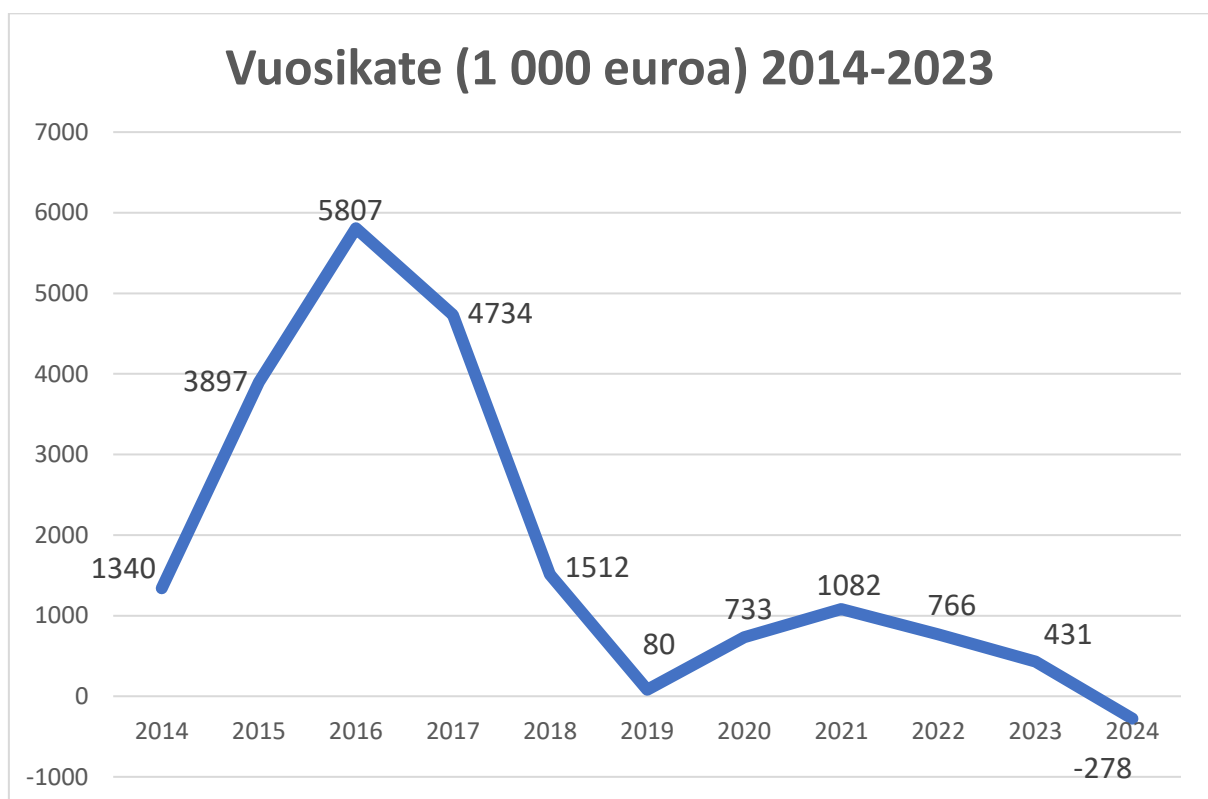
Oriveden kaupungin pysyvistä vastaavista ja vuoden 2021 aikana tehtävistä investoinneista on arvioitu tehtävän poistoja 2,7 milj. euroa valtuuston hyväksymän vuonna 2013 voimaan tulleen poistosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly normaalista toiminnasta poikkeavia eriä.

Vuosikate

Vuosikatteella mitataan kaupungin tulorahoituksen riittävyyttä ja se muodostuu yhteenlaskettujen toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien sekä toimintamenojen erotuksena. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kaupungin tulorahoitus heikko.

Oriveden kaupungin vuosikatteen kehitys vuosina 2015-2024 on kuvattu alla olevassa kuviossa:

Oriveden kaupungin vuosikate talousarviossa 2022 on lievästi positiivinen. Kaupungin tulorahoitus on kuitenkin heikko, koska vuosikate kattaa vain vajaan 1/2 poistoista ja vuosittaiset lainanlyhennykset ovat merkittävästi vuosikatetta suuremmat.

Kaupungin käyttötalouteen vaikuttavia henkilöstöorganisaatiomuutoksia tehdään vuoden 2022 alusta siten, että yleisjohdon ja kehittämisen tulosalueelta siirretään työllisyyspalvelujen henkilöstö ja määrärahat henkilöstöpalvelujen alaisuuteen. Organisaatiomuutos toteutettiin 1.6.2021 alkaen, mutta muutoksen yhteydessä määräraha vaikutukset päätettiin huomioida vasta vuoden 2022 alusta lukien.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

Oriveden kaupungin talousarvion ja -suunnitelman verotuloarvio pohjautuu Suomen Kuntaliiton veroennustekehikkoon sekä talousarvion laatimisvuodelta verohallinnon arvioon maksettavana ennakotuihin verotuloihin.

Milj. euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulovero	30 497	29 600	31 250	15 800	15 250
<i>Muutos, %</i>	5,9	-2,9	5,6	-49,4	-3,5
Veroprosentti	22,00	22,00	22,00	9,61	9,61
Kiinteistövero	2 775	3 000	2 950	2 950	2 950
<i>Muutos, %</i>	-6,6	8,1	-1,7	0	0
Yhteisövero	2 087	2 400	2 000	1 450	1 400
<i>Muutos, %</i>	6,5	15,0	-16,7	-27,5	-3,4
Verotulot yhteensä	35 360	34 000	36 200	20 200	19 600
<i>Muutos, %</i>	4,8	-3,8	6,5	-44,2	-3,0

Verotulojen osuus kaikista kaupungin tuloista on 48,5 % (2021: 48,1 %).

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi vuodesta 2023 eteenpäin valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään siten, että tulosta tehtävät vähennykset myönnettäisiin samoin perustein ja samansuuruisina kummassakin verotuksessa. Uudistus koskee kunnallisverotuksen perusvähennystä, ansiotulovähennystä, opintorahavähennystä sekä eläketulovähennystä. Verotuslaskenta tehdään kuitenkin edelleen erikseen valtion- ja kunnallisverotuksen osalta.

Vuodesta 2023 alkaen tuloveroprosentin leikkaus tehdään uudistuksen vuoksi samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Laskelmissa on huomioitu ennakkotietojen mukainen 12,39 %-yksikön leikkaus, joka tulee vielä muuttumaan.

Valtionosuudet

Talousarvioon sisältyvät valtionosuusarviot perustuvat valtiovarainministeriön ennakkolaskelmiin sekä arvioituun Oriveden asukasluvun tulevaan kehitykseen.

Milj. euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Peruspalv. valtionosuus	22 088	20 991	26 600	5 100	5 200
harkinnanvar. vos korotus	955	-	-	-	-
OKM valtionosuus	-530	-500	-500	-550	-550
verotulomenetyksen korvaus	4 790	4 809	-	-	-
Yhteensä	27 304	25 300	26 100	4 550	4 650
<i>Muutos, %</i>	22,9	7,3	3,6	-82,4	2,2

Valtionosuuksien osuus kaikista tuloista on 35,0 % (2021: 34,8 %).

Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa vuodesta 2023 alkaen myös valtionosuuksia alentavasti vuodesta.

Investoinnit

Investointiosaan otettavien hankkeiden pienhankintaraja (taseaktivointiraja) on 10.000 euroa. Tällöin hankinta käsitellään investointina, aktivoidaan ja poistetaan kuluina poistosuunnitelman mukaisesti. Poistonalaisten hyödykkeiden käyttöikä tulee olla yli kolme vuotta.

Tietohallinnon hankinnat tehdään tietohallintopalvelujen kautta hyödyntäen mm. Tampereen kehyskuntien hankintayhteistyötä ja yhteisesti kilpailutettuja hankintapaikkoja.

Investointien määrä bruttona kasvaa vuoden 2021 tasosta. Kaupungin tulorahoitus ei kuitenkaan riitä isoihin investointeihin, joten investoinnit joudutaan rahoittamaan lainanotolla. Vuonna 2022 investointimenoihin on varattu menomäärärahaa 4,34 milj. euroa investointiosan hankeryhmäkoh- taisen erittelyn mukaisesti. Vuonna 2023 investointeihin on 3,57 milj. euroa ja 2,51 milj. euroa vuonna 2024.

Investointiosassa määritellään hankkeet investointiryhmittäin eri palvelukeskuksissa. Suurimmat yksittäiset investointihankkeet taloussuunnitelmakaudella ovat yhteiskoulun peruskorjaus, uuden asuntoalueen, Mattilanpellon, kunnallistekniikka sekä muut kunnallistekniset kaduilla ja vesihuolto- laitoksella.

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Lautakuntien määrärahojen ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tulee raportoida puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Määrärahojen ja/tai tuloarvioiden muutoksen yhteydessä on otettava kantaa myös asetettujen tavoitteiden muutostarpeeseen.

Käyttötalousosassa toimielimen tai investointiosassa hankeryhmän määrärahan merkittävät ylitykset ja tuloarvion alitukset on tuotava tilivuoden aikana valtuuston päätettäväksi. Merkittäväksi ylitykseksi katsotaan 10 % ylitys tulosalueen määrärahoista, kuitenkin niin että yli 100.000 € ylitys (sotemenoissa noin 300.000 €) on aina tuotava valtuuston käsiteltäväksi. Alle 50.000 € ylityksiä ei tarvitse tuoda valtuuston käsittelyyn, mutta ne on käsiteltävä lautakunnissa.

Käyttötalousosa

Talousarvio sitoo valtuustoon nähden lautakunnille hyväksytyjen tulojen ja menojen loppusummien osalta. Lisäksi valtuustoon nähden sitovia ovat talousarviossa tulosalueille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ilmenevät tulosalueittaisista taulukoista.

Lautakunnat jakavat käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat tulosalueille. Talousarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma tulosalueittain on tiedoksi talousarvion liiteaineistona.

Investointiosa

Investointiosan lautakunnittainen menomääräraha on valtuustoon nähden sitova.

Sitovia hankeryhmiä ovat: kaupunginhallitus/investoinnit, lasten ja nuorten lautakunta (irtaimisto), elämälaatulauslautakunta (irtaimisto), tekninen lautakunta (irtaimisto), talonrakennus/tekninen lautakunta, julkinen käyttöomaisuus/tekninen lautakunta sekä vesihuoltolaitos.

Lautakunnat jakavat investointisuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat hankkeille. Talousarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma on tiedoksi talousarvion liiteaineistona.

Tuloslaskelmaosa

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot ja -kulut, netto

Rahoitusosa

Valtuuston nähden sitova erä on:

- Pitkäaikaiset lainat, netto

Vuoden 2022 talousarvion toiminnan ja investointien rahavirran sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysten jälkeen laskettuna lainanottotarve on 7,0 milj. euroa, jolloin nettolainanotto lisääntyy 3,0 milj. euroa.

Lainakanta vuosina 2021-2024

(1.000 euroa, lainat per 31.12., jakajana käytetty 31.8.2021 asukaslukua 8 962)

	Lainojen lyhennykset	Lainanotto €/vuosi	Lainakanta per 31.12.	Lainat €/as.
2021	3 874	0	17 081	1 906
2022	3 950	7 000	20 134	2 247
2023	3 950	8 000	24 172	2 697
2024	3 950	7 000	27 210	3 036

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan kunnan muiden toimielinten kuin valtuuston jäsenet ovat tilivelvollisia. Toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen. Lisäksi tilivelvollisia ovat ao. toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia toimielimiä ovat: kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, lasten ja nuorten lautakunta, elämänlaatulautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Kuntalaki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta, mutta toiminnan järjestämisen kannalta on selkeämpää, jos viranhaltijat tietävät etukäteen, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tilivelvollisten hyväksyminen kuuluu valtuustolle. Oriveden kaupungin käytännön mukaan tilivelvolliset on hyväksytty osana talousarviota kunkin tulosalueen tavoitteiden yhteydessä.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, palvelukeskusten johtajat ja tulosalueiden johtajat. Heillä on kokonaisvastuu kunnan, palvelukeskusten tai tulosalueiden toiminnasta ja taloudesta. Lisäksi tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat viranhaltijat.

4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA

Kuntalaki

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion yhteydessä on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kaupunkistrategia

Oriveden kaupunkistrategia on hyväksytty marraskuussa 2017 ja sen mukaan olemme: Aktiivisten ihmisten kiinnostava kaupunki luonnon keskellä.

Kaupunkistrategiassa on linjattu merkittävimmät toiminnan kehittämistavoitteet vuoteen 2030 asti ja näiden lisäksi on koottu valtuustokaudella 2017-2021 toteutettavat tärkeät toimenpiteet, joihin kaupunki on sitoutunut. Strategiaa uudistetaan tarpeen mukaan, vähintään kuitenkin kerran valtuustokaudessa. Kaupunkistrategian uudistus on menossa talousarvion laadinnan kanssa samassa aikataulussa, joten sitä ei pystytä vielä vuoden 2022 talousarvioon huomioimaan.

Strategiset painopisteet ja niiden tavoitteet ovat:

1. Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Lapset ja nuoret voivat hyvin.
- Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.
- Vilkas järjestö- ja vapaaehtoistoiminta luo hyvinvointia kaikkiin väestöryhmiin.

2. Vahvistamme vetovoimaamme

- Orivesi on nykyistä suurempi kaupunki, joka mahdollistaa asukkailleen monimuotoiset ja tasokkaat asumismahdollisuudet.
- Kaupungin asiakaslähtöinen maankäyttö- ja elinkeinopolitiikka luo virtaa koko Orivedelle.

3. Uudistamme toimintatapojamme ja -kulttuuriamme

- Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Viestintä on avointa, aktiivista ja ketterää.
- Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön.
- Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen.

Kaupunkistrategian toteutumista seurataan kokonaisuutena erikseen valtuustokausittain. Talousarviotavoitteet tulosalueille on määritelty strategian pohjalta. Tämä mahdollistaa vuositasen seurannan.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Oriveden kaupungin hyvinvointisuunnitelma on vahvistettu vuosille 2018-2020 ja se perustuu kaupunkistrategiaan. Hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat alueelliseen hyvinvointikertomukseen ottaen huomioon Oriveden omat painotukset. Suunnitelman tavoitteet ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- ikäihmisten elämänhallinnan edistäminen
- päihteettömän ja savuttoman elämäntavan tukeminen sekä
- turvallisuuden, viihtyvyyden ja osallisuuden lisääminen.

Hyvinvointisuunnitelma on laadittu moniammatillisen työryhmän ja kuntalaisille suunnatun hyvinvointikyselyn perusteella. Suunnitelman toteutumista seurataan ja raportoidaan erikseen vuosittain. Myös hyvinvointisuunnitelman päivitys on valtuustokauden vaihduttua menossa ja tavoitteena on hyväksyä uusi hyvinvointisuunnitelma talven 2022 aikana.

Elinvoimaohjelman tavoitteet

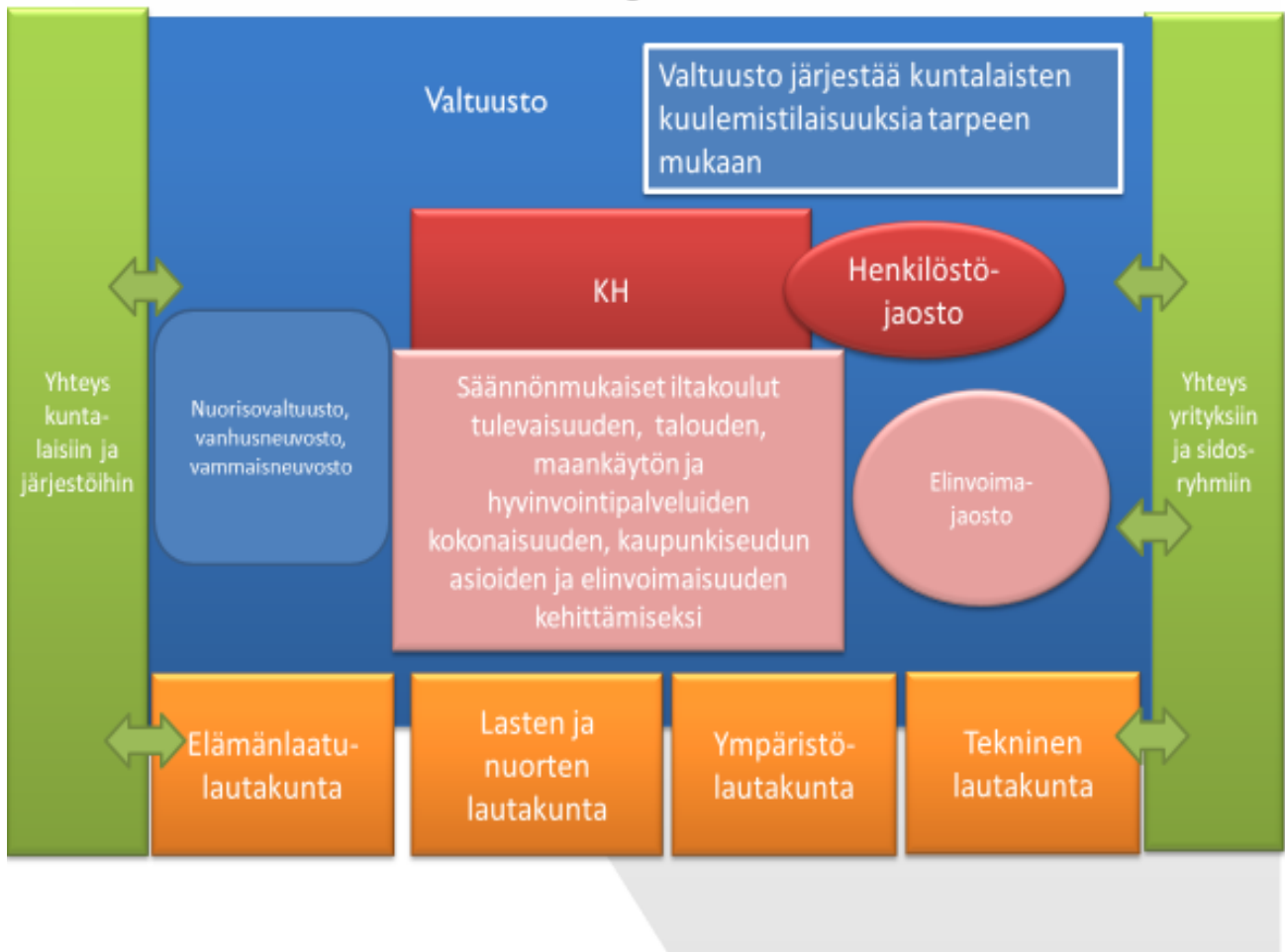
Kaupunkistrategian pohjalta laadittu myös Oriveden kaupungin elinvoimaohjelma vuosille 2018-2021. Ohjelman mukaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin vetovoimaa. Tämä tavoite on ohjelmassa jaettu seuraaviin osiin:

- asumisen kehittäminen
- elinkeinoelämän kehittäminen
- maankäytön kehittäminen sekä
- vuorovaikutuksen ja osallisuuden kehittäminen.

Elinvoimaohjelman toteutumista seurataan kehittämistoimikunnassa ja raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle vuosittain. Myös elinvoimaohjelman päivitys on valtuustokauden vaihduttua menossa ja tavoitteena on hyväksyä uusi ohjelma talven 2022 aikana.

5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Oriveden luottamushenkilöorganisaatio 1.8.2021 alkaen

6. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2020	Ed.bud+muutos 2021	Budjetti 2022	Muu- tos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	4 996 926	5 134 310	5 163 000	0,6	4 513	4 513
Maksutuotot	749 625	774 150	849 350	9,7	849	849
Tuet ja avustukset	667 474	584 490	813 380	39,2	813	813
Muut toimintatuotot	5 021 497	5 149 880	5 163 460	0,3	4 084	4 084
TOIMINTATUOTOT	11 434 523	11 642 830	11 989 190	3,0	10 260	10 260
Valmistus omaan käyttöön	31 895	37 950	37 950		38	38
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-17 316 168	-18 186 550	-18 595 030	2,2	-17 751	-17 883
Palvelujen ostot	-44 446 492	-44 932 780	-46 820 380	4,2	-8 986	-8 984
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 113 920	-2 340 260	-2 619 660	11,9	-2 409	-2 409
Avustukset	-1 349 244	-1 356 050	-1 421 350	4,8	-1 421	-1 421
Muut toimintakulut	-4 023 084	-3 889 320	-3 884 130	-0,1	-3 849	-3 849
TOIMINTAKULUT	-69 248 907	-70 704 960	-73 340 550	3,7	-34 416	-34 546
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-57 782 489	-59 024 180	-61 313 410	3,9	-24 118	-24 248
Verotulot	35 359 555	35 000 000	36 200 000	3,4	20 200	19 600
Valtionosuudet	27 303 919	25 300 000	26 100 000	3,2	4 550	4 650
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	48 840	60 000	60 000		60	60
Muut rahoitustuotot	448 457	231 470	231 470		231	231
Korkokulut	-215 070	-350 000	-377 000	7,7	-357	-437
Muut rahoituskulut	-66 459	-134 940	-134 940		-135	-135
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	215 768	-193 470	-220 470	14,0	-200	-280
VUOSIKATE	5 096 753	1 082 350	766 120	-29,2	431	-278
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 930 310	-2 276 050	-2 701 488	18,7	-2 960	-3 194
Kertaluonteiset poistot	-36 921					
Poistot ja arvonalentumiset	-2 967 231	-2 276 050	-2 701 488	18,7	-2 960	-3 194
TILIKAUDEN TULOS	2 129 522	-1 193 700	-1 935 368	62,1	-2 529	-3 472
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	149 110	119 290	95 436	-20,0	76	61
Varausten muutos						
Varausten ja rahastojen muutokset	149 110	119 290	95 436	-20,0	76	61
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 278 631	-1 074 410	-1 839 932	71,3	-2 453	-3 411

=valtuustoon nähden sitova erä

7. RAHOITUSLASKELMAOSA

Tavoite on suunnitelmallisesti kasvattaa omarahoitusta siten, että se riittää 1/4 investointien rahoittamiseen.

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2020	Ed.bud+m 2021	Budj. 2022	Muu- tos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
Toiminnan ja invest. rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	5 096 753	1 802 350	766 120	-29,2	431	-278
Tulorahoituksen korjauserät	9 105	-150 000	-150 000		-150	-150
Toiminnan rahavirta	5 105 857	932 350	616 120	-33,9	281	-428
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 920 740	-3 726 000	-4 615 000	22,8	-3 798	-2 656
Rah.os. investointimenoihin						
Pys.vast. hyöd. luov.tulot	26 604	300 000	300 000		300	300
Investointien rahavirta	-1 894 136	-3 426 000	-4 315 000	24,8	-3 418	-2 356
Toiminnan ja invest. rahavirta	3 211 721	-2 493 650	-3 698 880	46,7	-3 137	-2 784
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lisäykset		-200 000	-200 000		-200	-200
Antolainasaam. vähennys	50 000					
Antolainauksen muutokset	50 000	-200 000	-200 000		-200	-200
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lainojen lisäys	4 000 000	7 000 000	7 000 000		8 000	7 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-3 908 028	-4 200 000	-3 950 000		-3 950	-3 950
Lyhytaik. lainojen muutos	-2 000 000					
Lainakannan muutokset	-1 908 028	2 800 000	3 050 000		4 050	4 050
Muut maksuvalm. muutokset						
Toim.ant. varojen ja po.muutos	-24 283					
Saamisten muutos	-86 867					
Korottomien velk. muutos	2 293 107					
Muut maksuvalm. muutokset	2 181 857					
Rahoituksen rahavirta	323 929	2 600 000	2 850 000		3 850	3 850
Rahavarojen muutos	3 535 650	106 350	-848 880		713	1 066
Rahavarat 31.12.	6 173 948					
Rahavarat 1.1.	2 638 297					
Rahavarojen muutos	3 535 650					

=valtuustoon nähden sitova erä

8. KÄYTTÖTALOUSOSA

KAUPUNGINHALLITUS

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 028 030	1 191 140	1 207 580	1 208	1 208
Toimintakulut	-42 342 347	-42 659 630	-44 608 179	-6 860	-6880
Toimintakate	-41 314 317	-41 468 490	-43 400 599	-5 652	-5 672
Poistot ja arvonalentumiset	-31 106	-20 780	-9 479	0	0
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-41 279 953	-41 489 270	-43 410 096	-5 652	-5 672

= valtuustoon nähden sitova erä

Vaalit

Vaalien tehtävänä on vastata keskusvaalilautakunnan tehtävistä. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteerä Helena Lappi.

Taloussuunnitelmakaudella järjestetään seuraavat vaalit:

- vuonna 2021 kuntavaalit,
- vuonna 2022 maakuntavaalit, mikäli maakuntauudistus toteutuu,
- vuonna 2023 eduskuntavaalit.

Tilintarkastus

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Markku Kallio

Tilintarkastuksen tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi sekä
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Yleisjohto ja kehittäminen

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Yleisjohton ja kehittämisen tehtävänä on vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, tilapäiset toimikunnat, kaupungin johtoryhmän, sisäisen tarkastuksen, yleisen kehittämisen, elinvoimapaalvelut sekä Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyön.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Vahvistamme vetovoimaamme</u> -hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutuminen	Hyvinvointisuunnitelman ja elinvoimaohjelman toteutumista seurataan erillisellä raportoinnilla vähintään 1 krt/v	
<u>Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutuotantoa vahvistaen</u> -vahvistamme omistajaohjausta	Tytäryhtiöiden kanssa käydään konsernineuvottelut ja niistä raportoidaan vähintään 1 krt/v Konsernin taloudellisesta tilanteesta raportoidaan vähintään 2 krt/v	
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u>	Talouden tunnusluvuista 2/3 ei heikene vuoden 2020 tasosta	
	Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan 1 krt/v	

Henkilöstöpalvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Henkilöstöpalvelut huolehtii kunnalle työnantajana kuuluvista henkilöstöasioista. Henkilöstöpalveluissa hoidetaan henkilöstön palkkaus- ja palvelusuhdeasiat, yhteistoimintaan liittyvät asiat sekä muut virka- ja työehtosopimusten ja työlaeiden soveltamiseen kuuluvat tehtävät sekä koordinoitua henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä.

Henkilöstöpalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: henkilöstö- ja palkkahallinto (3,5 htv), jäsenmaksut Suomen Kuntaliitolle ja Pirkanmaan liitolle, merkkipäivä- ym. muistamiset, yhteistoiminta (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa) sekä työhyvinvoinnin kehittäminen (koko henkilöstön tyhy-toiminta).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Henkilöstön työhyvinvointi paranee</u>	Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman tavoitteet toteutuvat (raportoidaan vuosittain toteutuneet tavoitteet)	
	Työtyytyväisyyskysely tehdään vuosittain (vastaajien lukumäärä, kyselyn tulokset kehittyvät positiivisesti edelliseen vuoteen verrattuna)	
	Uudistetaan kaupungin tyhy-toiminnan järjestämistapa ja otetaan käyttöön sähköinen kulttuuri- ja liikunta-seteli	

	Järjestetään henkilöstölle yksi yhteinen virkistystapahtuma vuoden aikana	
	Kehitetään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa - säännölliset tapaamiset 2-3 krt/vuodessa	
	Järjestetään kuntoutus-ryhmiä tarpeen mukaan mm. tules-ryhmä	
	Sairauspoissaolopäivät (pvä/hlö, kehitys edellisistä vuosista)	

Hallinto- ja talouspalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Hallinto- ja talouspalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelujen tarvitsemia talous-, toimisto- ja tietohallinnon tukipalveluja.

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinto- ja toimistopalvelut (lautakuntien ja palvelukeskusten sihteeripalvelut), taloushallinnon tukipalvelut (maksuliike, osto- ja myyntireskontra, perintä sekä riskienhallinta) sekä tietohallintopalvelut. Lisäksi kustannuksiin sisältyy Oriveden kaupungin osuus Tampereen kehyskuntien yhteisen tietohallintojohtajan ja kehittämisressin palkkauksesta sekä Tampereen kaupungin tuottamien seudullisten tietohallintokustannusten osuus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u> - henkilöstölle mahdollistetaan uudet toimistojärjestelmät	Office 365 -järjestelmän uudet versiot ja työskentelytavat on otettu käyttöön	
- palveluprosessien sähköistämistä jatketaan	Sähköiset palvelut lisääntyvät 2-4 kpl/v	

Taloussuunnitelman muut perustelut: Tampereen kehyskuntien tietohallinnon yhteiset resurssit edesauttavat kehyskuntien palvelutoimintojen yhtenäistämistä.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: maaseutupäällikkö Markku Mäkelä

Maaseutupalvelujen tärkeimpänä tehtävänä on hoitaa Suomen valtion ja Euroopan Unionin yhdessä edellyttämät maataloustukien käsittely ja maksatustehtävät tehokkaasti ja ajallaan siten, että maaseutuyritykset saavat mahdollisimman hyvän ja asiantuntevan palvelun.

Yleisenä tavoitteena on EU:n ja Suomen valtion yhdessä tai erikseen maksamien maatalouden korvausten, tukien ja avustusten tehokas käyttö sekä maaseutuelinkeinojen ja maatalouden pienyritys-toiminnan sopeuttaminen ja kehittäminen niin, että perinteiset maaseudun työpaikat jatkossakin säilyvät ja jopa lisääntyvät maaseudun muuttuvissa olosuhteissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Maatalouden hakemusten tehokas käsittely <ul style="list-style-type: none"> – Maatalouden korvausten ja tukien maksatus – Maatalouden korvausten ja tukien mahdollinen takaisinperintä 	Maksatukset hoidetaan ja takaisinperinnät toteutetaan ilman aiheettomia viivytyksiä	
Viljelijäneuvontaa annetaan aktiivisesti lakien ja säädösten sallimissa puitteissa ja rajoissa <ul style="list-style-type: none"> – Koulutus – Neuvonta ja opastus 	Asiakkaiden koulutus, neuvonta ja opastus on riittävää ja ymmärrettävää. Koulutusten määrä.	
Erilaisten sähköisten maatalouden palvelujen käyttöä edistetään. Päätukihauksen tavoite lähelle 100 %	Kannustetaan hakemuksen jättämiseen sähköisesti. Tavoite 99% (v. 2021 sähköisen hakemuksen jätti Orivedellä n. 97%, koko YTA:ssa n. 96%).	

Sote- ja erikoissairaanhoitopalvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan vastuulla olevista kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä lakisääteisistä palveluista. Sote-palvelut järjestää Tampereen kaupunki sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Sote- ja erikoissairaanhoitopalvelujen tulosalueet sisältävät seuraavat toiminnot:

Tulosalueet sisältävät Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettavat erikoissairaanhoidon palvelut sekä Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen järjestämät sote-palvelut, jotka jakaantuvat kymmeneen palvelukokonaisuuteen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Vastuualue sisältää mm. lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, perhetyön, perheneuvolan, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, lasten ja nuorten suun terveydenhuollon, nuorisopsykiatrian ja puheterapian palvelut.

Sosiaalisen tuen palvelut

Vastuualue sisältää aikuissosiaalityön ja toimeentulotulotuen palvelut (ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki).

Päihde- ja mielenterveyspalvelut

Vastuualue sisältää päihdeohjauksen palvelut sekä mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ja asiantuntijapalveluiden ostot.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vastuualue sisältää vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut. Oriveden kehitysvammaisten asumisyksiköt (Niemen linna ja Niemen tupa) ja Toimintakeskus Lupiinin palvelut sekä kehitysvammahuollon ja vammaispalvelun asiakkaiden ostopalvelut/ avustukset.

Ikäihmisten palvelut

Vastuualue sisältää kotihoitopalvelut, kotihoidon tukipalvelut, päiväkeskustoiminnan, omaishoidon tuen, ikäihmisten asumispalvelut (Einonkoti), tehostetun palveluasumisen (Toivonkoti, Onninkoti, Särkänkoti), Tähtiniemikodin ja ostopalvelut (Ruusukuja ja hajapaikat) sekä muut kotona asumista tukevat ostopalvelut.

Sairaala- ja pitkäaikaishoito

Vastuualue sisältää Oriveden terveyskeskussairaalan.

Sairaalapalvelut

Vastuualue sisältää ostopalveluja (mm. Tammenlehväkeskus).

Perusterveydenhuollon avopalvelut

Vastuualue sisältää terveysaseman vastaanotto toiminnan, kuntoutuksen, lääkinnällisen kuntoutuksen, aikuisneuvonnan sekä aikuisten suun terveydenhuollon.

Ympäristöterveydenhuolto

Vastuualue sisältää eläinlääkintähuollon ja ympäristöterveysvalvonnan.

YT-alueen tilaajapalvelut

Vastuualue pitää sisällään mm. asiakasohjauksikköjen kustannukset.

Erikoissairaanhoito (PSHP)

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä yhdessä Tampereen tilaajarenkaan kanssa sopimusohjaukseen perustuen. Erikoissairaanhoidon palvelutilaus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä sisältää eri toimialueiden asiakaspalvelut, ensihoidon, erityisvelvoitemaksun, kalliin hoidon tasausmaksun sekä eläkemenoperusteiset maksut. Psykiatrian palvelut (psykiatrian poliklinikka sekä kuntoutusyksikkö Vanamo) siirtyvät Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueelta Pirkanmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2021 alkaen.

Lisäksi tulosalue sisältää Oriveden kaupungin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä vanhoista eläkeperusteisista maksuista aiheutuvat kustannukset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Lapset ja nuoret voivat hyvin - lapsille ja nuorille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut	Yli 4 viikkoa perheneuvolaan jonottaneet kiireelliset asiakkaat (lkm) Yli 4kk perheneuvolaan jonottaneet ei kiireelliset asiakkaat (lkm)	
	Nuorisopsykiatrian hoidon tarpeen arviointi: -kiireellisissä tapauksissa 7 vrk:n kuluessa (%) - ei kiireellisissä tapauksissa 3 viikon kuluessa (%)	
	Puheterapeutin vastaanotolle 2kk:n kuluessa ajanvarauksessa (%)	

	Lastensuojelun tarpeen selvittämiseen kuluva aika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa, %	
<p><u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.</u></p> <p>- Kuntalaisille järjestetään tarpeenmukaiset ja saavutettavat sote-palvelut</p>	<p>Terveyspalvelut</p> <p>- välitön yhteydenpääsy terveysasemalle, %</p>	
	<p>-<i>kuntoutuspalvelut</i> kiireelliset asiakkaat 2 viikon kuluessa (%)</p> <p>-<i>kuntoutuspalvelut</i> ei kiireelliset asiakkaat 1kk kuluessa (%)</p>	
	- <i>psykologin palvelut</i> 2 viikon kuluessa (%)	
	Hammashoitoon pääsy; hoitotakuun mukaisessa jonossa yli 6 kk jonottaneiden lukumäärä	
	Ympäri vuorokautiseen asumispalveluun jonottavien ikäihmisten määrä ja jonotusaika	
	Vammaispalvelulain mukaisten hakemusten käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 3 kk:n määräajassa	
	Toimeentulotuen käsittelyaika, kuinka monta % on käsitelty alle 7 arkipäivässä	
	Asiakastyytyväisyyskyselyt (Tre yta)	
	Yhteydenotot sosiaaliasiamieheen, kpl	
	Yhteydenotot potilasasiamieheen, kpl	
<p><u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia.</u></p> <p>- Sote-palvelujen painopistettä siirretään korjaavasta palvelusta ennaltaehkäisyyn sekä laitoshoidosta avohoitoon.</p>	<p><u>Lastensuojelu</u></p> <p>Kiireellisten sijoitusten määrä/vuosi</p> <p>Huostaanottojen määrä/vuosi</p> <p>Sijaishuollon päivien muutos edelliseen vuoteen (%)</p> <p>Perhehoidon osuus sijaishuollosta % (tavoite vähintään 65 %)</p>	
	Ikäihmisten palvelurakenne vastaa valtakunnallisia laatusuosituksia (yli 75-vuotiaista 12-14 % säännöllisen kotihoidon piirissä, 6-7 % omaishoidon	

	tuen piirissä, 6-7 % tehostetussa asumispalvelussa ja enintään 2-3 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa).	
	Painopiste erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon; erikoissairaanhoidon kustannuksien %-osuus soten kokonaiskustannuksista laskee	
Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla	Sote-palvelujen tilauksen toteuma 100 % (+/-1 %)	
	Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset €/asukas (muutos edelliseen vuoteen verrattuna enintään +2 %)	

Palvelukokonaisuuksien sisällöstä ja laadusta laaditaan tarkemmat määrittelyt vuosittain Tampereen kaupungin palveluiden vuosisuunnitelmiin/ palvelusopimuksiin. Oriveden palvelutilauksen toiminnallisesta ja taloudellisesta toteutumisesta raportoidaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kolme kertaa vuodessa (huhti-, elo- ja joulukuun lopun tilanteen mukaan). Tampereen kaupungin ja Oriveden kaupungin yhteinen neuvottelutyöryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa arvioimaan yhteistoiminnan ja palvelutilauksen toteutumista.

Ikäihmisten palvelurakennemuutos etenee ja ARA:lta on saatu erityisryhmille suunnattua investointiavustusta uuteen 45-paikkaisen tehostetun palveluasumisen yksikön sekä 40 asunnon senioritalon rakentamiseen. Uusilla yksiköillä korvataan Tähtiniemikodin nykyiset epäkäytännölliset ja vanhat tilat.

Sote-uudistuksen valmistelu jatkuu. Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta (sekä Helsingin kaupunki), joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Hyvinvointialueet aloittavat toiminnan 1.1.2023. Oriveden kaupunki on mukana valmistelussa ja pyrkii omalta osaltaan varmistamaan, että Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueen Oriveden palvelujen siirtyminen sujuisi ongelmitta ja lähipalvelut säilyisivät ennallaan. Vuoden 2022 jälkeen kunnan rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä korostuu ja yhteistyörakenteet hyvinvointialueen järjestämiin sote-palveluihin pitäisi toimia saumattomasti, jotta yhteistyö rajapinnoilla sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö olisi mahdollisimman toimivaa.

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 121 485	838 550	1 177 500	1 178	1 178
Toimintakulut	-15 548 405	-16 294 620	-16 713 140	-16 606	-16 686
Toimintakate	-14 426 920	-15 456 070	-15 535 640	-15 428	-15 509
Poistot ja arvonalentumiset	-71 252	-52 520	-41 181	-32	-30
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-14 498 172	-15 508 590	-15 576 821	-15 461	-15 538

= valtuustoon nähden sitova erä

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahallinnosta, opiskeluhuollosta, henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä hanketoiminnasta. Hallinnolla on kokonaisvastuu Oriveden kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Hallintopalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaatupalveluiden tulosalueet. Kaupungin hallinto- ja talouspalvelut vastaavat kasvatus- ja opetuspalvelukeskuksen toimistopalveluiden tuottamisesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p>	<p>Toteutetaan nykyiset hankkeet ja haetaan uusia hankerahoituksia, mittarina hankkeiden lukumäärä</p>	
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen ja viestintä on avointa ja ketterää</u></p> <p><u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestävällä tavalla</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen asiakkaat käyttävät asiointissa sähköisiä palveluita (sähköinen varhaiskasvatushakemus, muutoslomake ja Päikky-mobiili) - Tuen päätösten tekeminen sähköisesti Wilmassa 	<p>Kaikki varhaiskasvatushakemukset ovat sähköisiä</p> <p>Varhaiskasvatuspäätöksistä ja asiakasmaksupäätöksistä 50 % lähtee huoltajille sähköisinä</p> <p>Huoltajat kuittaavat Wilmassa lapsensa pedagogiset asiakirjat</p> <p>Erityisen tuen päätös on luettavissa sähköisenä Wilmassa</p>	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

- **Vuoden 2022 hankerahoitukset:**
 - Lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistava Lukukaari-hanke (yläkoulu)
 - Koulun kerhotoiminnan tukeminen (perusopetus)
 - Erasmus+-akkreditointi (perusopetus)
 - Erasmus+/Rovastinkankaan, Karpinlahden ja Eräjärven koulujen yhteinen
 - Erasmus+/Kultavuoren ja Hirsilän koulujen yhteinen

- Erasmus+/Yhteiskoulu ja lukio
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosina 2022–2023
- Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosina 2022–2023
- **Seudulliset hankkeet:**
 - Sitouttavan koulu yhteistyön pilotointi
 - Inklusiivinen koulu

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuspäällikkö Sari Koivisto

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: varhaiskasvatus, jota tarjotaan myös vuoro hoitoa tarvitseville, perhepäivähoito, esiopetus, lakisääteinen lasten kunnallinen kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki sekä yksityisen hoidon kuntalisä. Palveluja järjestetään osin yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen täyttö- ja käyttöastetta seurataan varhaiskasvatuksen johtoryhmässä - Seurataan varhaiskasvatuslain muutosten vaikutuksia yksiköiden sijaiskustannuksiin 	<p>Kunnalliset varhaiskasvatuspaikat ovat tehokkaassa käytössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste on vähintään 80 % <p>Varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit ovat tarkoituksenmukaisessa ja tehokkaassa käytössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttöaste on vähintään 80 % <p>Varhaiskasvatusyksiköiden johtajat ja vastuuopettajat tekevät yhteistyötä mahdollistaen henkilöstöressurssien joustavan käytön yksiköiden välillä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sijaisten käyttö ei kasva <p>Varhaiskasvatuksen uuden palveluverkon kustannusvaikutukset näkyvät vuonna 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kustannukset vähenevät vuoteen 2021 verrattuna 	
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelu oman 	<p>Pidetään kehityskeskustelut varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa vähintään kerran vuodessa.</p> <p>Kartoitetaan kerran vuodessa kehityskeskustelussa henkilöstön osaamisen kehittämisen toiveet ja tarpeet.</p>	

<p>esihenkilön kanssa, jossa kar- toitetaan myös osaamisenke- hittämiseen liittyviä toiveita ja tarpeita</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen erityis- opettajien tehtävän paino- piste on varhaiskasvatusyksi- köiden lapsiryhmissä ja kas- vattajatiimeissä tehtävässä yhteistyössä - Johtamisen painopistettä siir- retään pedagogiseen johtami- seen 	<p>Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtävänkuvien arviointi vähintään kerran vuodessa varhaiskasvatuksen johtoryhmässä.</p> <p>Pidetään varhaiserityiskasvatuksen työkokoukset säännöllisesti 1-2 kertaa lukukaudessa. Työkokouksissa mu- kana varhaiskasvatusyksiköiden johta- jat, vastuupettajat, veot sekä var- haiskasvatuspäällikkö.</p> <p>Jaetun johtamisen kehittäminen ja vahvistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastuupettajien tehtävänkuvat ja niiden päivittäminen tarpeen mu- kaan vähintään kerran lukuvuo- den alussa - yksiköiden pedagogiset johtotiimit kokoontuvat säännöllisesti (yksi- köön johtaja, vastuupettaja, vaka- opettajat ja veo) 	
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen ja vies- tintä on avointa ja ketterää.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Asiakastytyväisyysskysely - Sähköisen asiointin käyttöä tehostetaan 	<p>Tehdään koko kaupungin varhaiskas- vatuspalveluja koskeva asiakastyty- väisyysskysely vuonna 2022.</p> <p>Kyselystä saatuja palautteita hyödyn- netään varhaiskasvatuksen laadun ke- hittämisessä lukuvuodessa 2022- 2023.</p> <p>Vähintään yksi huoltaja perheestä on kirjautunut Päikkyyn ja käyttää sitä hoitoaikojen ilmoittamiseen sekä eri- laisiin kyselyihin vastaamiseen.</p> <p>Huoltajille lähtevät yhteisviestit laite- taan Päikyn kautta tammikuusta 2022 alkaan.</p>	
<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisimman pysyvät vuo- rovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä 	<p>Tasa-arvohankkeessa työskentelevät pedagogiset varahenkilöt rakentavat ja mallittavat pedagogisten varahenki- löiden tehtävänkuvaa, josta syntyy hankkeen myötä pysyvä käytäntö Ori- vedelle. Tällä mahdollistetaan vakitui- set ja tutut sijaiset lapsiryhmiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sijaisten määrä ei kasva 	

Perusopetus

Tilivelvollinen: kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Perusopetus on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa, ja se tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin sekä ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen ja rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävä elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti.

Perusopetuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u> <ul style="list-style-type: none"> - Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen 	<p>Henkilöstön tehokas mitoitus alakouluverkkopäätöksen jälkeen</p> <p>Opetusryhmät muodostetaan tarkoituksenmukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vuosiviikkotuntimäärien tarkastelu, määrä vähenee lukuvuoteen 2021-2022 verrattuna 	
<u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaan suotuisan kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen koko kouluyhteisön yhteistoimintana - Positiivinen oppiminen ja pedagogiikka - Vahvistetaan oppilaiden lukemisen taitoja ja innostusta lukemista kohtaan - Kansainvälisyys- ja globaalikasvatus kuuluvat jokaiselle 	<p>Otetaan käyttöön LORRI-menetelmä koulun arjen arvioinnin, kehittämisen ja toiminnan tukemiseksi</p> <p>Lukukaari-hankkeen toteutuminen, kyselyn perusteella lukuinnostus kasvaa</p> <p>Erasmus+-akkreditointi: kansainväliset verkostot, hankkeet ja liikkuvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - kansainvälinen koulujen yhteistyö lisääntyy kaikissa kouluissa lukuvuodesta 2021-2022 	
<u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u>	<p>LORRI-menetelmä otetaan käyttöön</p> <p>Järjestetään positiivisen oppimisen ja pedagogiikan koulutukset/työpajat koulujen henkilöstölle</p> <p>Osallistutaan seudullisiin Osakkeen järjestämiin koulutuksiin vähintään kuntaosuuden mukaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitataan koulutukseen osallistuneiden määrällä 	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Perusopetuksen seuraavien osa-alueiden toteutuminen

- aamu-iltapäivä-toiminnan pedagoginen kehittäminen,
- arviointiosaamisen kehittäminen,
- kestävä tulevaisuuden rakentaminen,
- yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen,
- oppilaiden ja huoltajien osallisuuden parantaminen sekä
- monipuolinen ja yksilöllinen toiselle asteelle (ammattillinen koulutus, lukio) tai tutkintoon valmentavaan koulutukseen (TUVA) ohjaaminen yhteistyössä lukion ja Tredun opettajien ja opiskelijoiden kanssa.

Lukiokoulutus

Tilivelvöllinen: kasvatusta- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla opiskelija oppii ajattelemaan itsenäisesti ja kriittisesti sekä toimimaan vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi. Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä, ja opintojen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammattilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Oriveden lukio on Oriveden seudun (Orivesi, Juupajoki) yleissivistävää toisen asteen opetusta antava oppilaitos. Oriveden lukiossa on yleislinja sekä valtakunnallinen kirjoittajalukio, jonka opetuksen järjestämisessä tehdään asiantuntijayhteistyötä. Lukiossa on lisäksi lentopallopainotuslinja yhteistyössä Oriveden Ponnistuksen kanssa sekä urheilupainotukset. Oriveden lukio toimii samassa kiinteistökokonaisuudessa Oriveden yhteiskoulun vuosiluokkien 7–9 kanssa.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää Orivedellä ammattillista koulutusta nuorille sekä aikuisille. Oriveden lukio järjestää opetusta myös yhteisille kahden tutkinnon opiskelijoille.

Lukiokoulutuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: lukiokoulutus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Järjestämme palvelut taloudellisesti kestäväällä tavalla</u></p> <p><u>Viestintä on avointa ja ketterää</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttäminen - Lukion markkinointi yhdessä opiskelijoiden kanssa 	<p>Aloittavien opiskelijoiden määrä on vähintään 50 % perusopetuksen päättäneiden ikäluokasta</p> <p>Muualta tulevien opiskelijoiden määrä pysyy vähintään vuoden 2021 tasolla</p>	
<p><u>Lapset ja nuoret voivat hyvin</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen, yhteishengen luominen 	<p>Luodaan toimivat opiskelijoiden ryhmäytämisen rakenteet</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutortoiminta alkaa 	

<ul style="list-style-type: none"> - Laaja-alaisen osaamisen vahvistaminen - Vahvistetaan opiskelijoiden lukemisen taitoja ja innostusta lukemista kohtaan - Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja monipuolistaminen yhdessä Tredun kanssa 	<p>Toteutetaan oppiainerajat ylittäviä kokonaisuuksia</p> <p>Lukeva lukio -hanke</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiskelijoille tehtävän kyselyn perusteella lukemisen taidot lisääntyvät <p>Järjestetään tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA) Tredun kanssa</p> <p>Tehdään yhteistä kehittämistyötä Tredun kanssa</p> <p>Kaksoistutkintojen määrä on vähintään vuoden 2021 tasolla</p>	
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen - Työhyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen 	<p>Käynnistetään työyhteisön hyvinvoinnin tukemiseen liittyvä ohjelma</p> <p>Osallistutaan seudullisiin Osakkeen järjestämiin koulutuksiin vähintään kuntaosuuden mukaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitataan koulutukseen osallistuneiden määrällä 	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Lukiokoulutuksen seuraavien osa-alueiden toteutuminen

- opiskelijoiden kriittisen ja luovan ajattelun vahvistaminen,
- tiedonhallinta- ja digitaitojen vahvistaminen,
- opiskelijan tuen, ohjauksen ja opiskeluhuollon kehittäminen,
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen,
- arviointiosaamisen kehittäminen,
- korkeakouluysteistyö,
- kansainväliset hankkeet sekä
- verkko-opetuksen hyödyntäminen.

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	383 417	457 550	464 550	465	465
Toimintakulut	-2 487 002	-2 552 910	-2 593 740	-2 611	-2 619
Toimintakate	-2 103 585	-2 095 360	-2 129 190	-2 146	-2 154
Poistot ja arvonalentumiset	-78 152	-60 420	-99 856	-87	-78
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 181 737	-2 155 780	-2 229 046	-2 233	-2 233

= valtuustoon nähden sitova erä

Elämänlaatu palvelut

Tilivelvollinen: liikuntapäällikkö Roope Marski

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä, edistää, tukea ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan eri tavoilla kirjastopalveluiden, kansalaisopiston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kautta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Elämänlaatu palvelut tekevät paikallista, hallinnollista ja seudullista yhteistyötä luoden Orivedelle laadukkaita ja kattavia hyvinvointipalveluita taloudellisesti ja tehokkaasti. Elämänlaatu palvelut tarjoavat ja ylläpitävät kuntalaisille harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia koko elinkaari huomioiden. Palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon saavutettavuus, tasavertaisuus sekä osallisuuden periaatteet.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
<p><u>Kuntalaiset ovat aktiivisia, toimintakykyisiä ja hyvinvoivia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lapset ja nuoret voivat hyvin - palvelut ovat saavutettavia - kaikki ikä- ja kohderyhmät huomioidaan toiminnassa 	<p>Tunnusluvut paranevat edellisen vuoden tasosta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kävijä/osallistujamäärät - kustannus/asukas - toiminnan alueellinen jakautuminen - ryhmäjakaumat - tapahtumien määrä, osallistujat - digitaaliset palvelut - hankkeiden määrä 	
<p><u>Kuntalaiset osallistuvat palvelun suunnitteluun ja kehittämiseen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - olemassa olevia osallisuuskanavia vahvistetaan 	<p>Toteutetaan seuraavat toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä - asiakaskyselyt ja palaute - yhdistysrehvit, seurafoorumi - jaettavat toiminta-avustukset/korvaukset - osallistava budjetointi - Nuorisovaltuuston toiminta / aloitteet 	
<p><u>Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin sekä moniammatilliseen yhteistyöhön</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksia parannetaan 	<p>Omaehtoinen kouluttautuminen lisääntyy vuodesta 2021</p> <p>Osallistutaan Pirkanmaa 2026 kuntayhteistyöhön</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - henkilöstön työhyvinvointia parannetaan - seudullista yhteistyötä vahvistetaan 	<p>Kulttuuripalveluiden seudulliset hankkeet lisääntyvät vuodesta 2021</p> <p>Seutumuseoyhteistyö jatkuu</p> <p>Seutukunnan yhteiset projektit; varaamo, reitistöt, mobiilipalvelut, ohjausryhmät tehdään tunnetuksi</p>	
---	--	--

Taloussuunnitelman muut perustelut/toiminnalliset muutokset:

- Liikuntapalvelujen hinnoittelun yhtenäistäminen.
- Verkkokaupan käytön lisääminen, kaikissa ryhmäilmoittautumisissa (liikunta, nuoriso, retki yms toiminnot).
- Erilaisten avustusmahdollisuuksien kartoittaminen ja hyödyntäminen.
- Kuntalaisten palvelujen saatavuuden parantaminen (avainhallinta, vuorovaraus).

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	8 901 591	9 155 590	9 139 560	7 410	7 410
Valmistus omaan käyttöön	31 895	37 950	37 950	38	38
Toimintakulut	-8 871 150	-9 197 800	-9 425 491	-8 340	-8 361
Toimintakate	62 336	-4 260	-247 981	-892	-913
Poistot ja arvonalentumiset	-2 786 721	-2 142 330	-2 550 954	-2 841	-3 086
Laskennalliset erät					
Poistoeron muutos	149 110	119 290	95 436	76	61
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 677 963	-2 158 242	-2 861 439	-3 814	-4 095

= valtuustoon nähden sitova erä

Teknisten palvelujen hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Matti Vesava

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia tekniikka- ja ympäristöpalveluiden suunnittelu-, neuvonta-, toimisto- yms. tehtävien keskitetystä hoitamisesta ja toimintaedellytysten luomisesta eri tulosalueiden toiminnalle.

Hallintopalvelut -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Rakennusvalvonta ohjaa kaavoituksen toteutumista ja rakennetun ympäristön kehittymistä vastamalla rakentamisen neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon otetaan rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö edellyttää. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuksia koskevat tarvittavat lausunnot, työvaihetarkastukset sekä valvontatehtävät.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on hoitaa ympäristölupiin ja maa-aineslupiin liittyvät asiat sekä ympäristölainsäädännön mukaiset muut tehtävät kuten ilmoitus- ja valvonta-asiat. Lisäksi ympäristönsuojelu seuraa ympäristön tilaa ja tekee tiedottamista ja neuvontaa.

Pelastustoimesta kunnalle aiheutuvan maksuosuuden hoitaminen ja yhteistyö pelastuslaitoksen kanssa varautumiseen liittyvissä asioissa.

Yksityistieasiat Yksityistieavustuksiin liittyvät asiat.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kaupunkikonsernia johdetaan suunnitelmallisesti ja kaupungin palvelutautantoa vahvistaen	Sähköisiä palveluita otetaan käyttöön kuntalaisten arjen helpottamiseksi 1-2 kpl/vuosi	
Orivesi on nykyistä suurempi kaupunki, joka mahdollistaa asukkaalleen monimuotoiset ja tasokkaat asumismahdollisuudet	Haja-asutusalueiden järjestäytyneiden yksityisteiden avustaminen monimuotoisten asumismahdollisuuksien parantamiseksi.	

Tilapalvelu

Tilivelvollinen: kiinteistöpäällikkö Jaana Rajantaus

Tilapalvelun tehtävänä on järjestää ja vastata kaupungin omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta, hoidosta ja korjauksista sekä järjestää ateria- ja siivouspalvelut kaupungin palvelukeskuksille.

Tilapalvelu -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Kiinteistöhuollon tehtävänä on hoitaa, huoltaa ja pitää kunnossa kaupungin omistamat kiinteistöt sekä hoitaa ja huoltaa sopimuksen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden kiinteistöjä.

Ateriapalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimivien yksiköiden asiakkaille sekä henkilöstölle ateriapalveluita.

Siivouspalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelukeskusten sekä sosiaali- ja terveyshuollon yhteistoiminta-alueen Orivedellä toimiviin kiinteistöihin siivouspalvelua.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön <ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva kouluttaminen - Henkilöstön hyvinvoinnin seuranta 	Asiakaskysely kiinteistöhuollon, ateria- ja siivouspalvelun laadusta palvelukeskuksilta. Asteikko 1-4. Tavoitetaso: keskiarvo vähintään 3.	
Kiinteistöjen kartoitus ja PTS:n (pitkän tähtäimen suunnitelman) teko	Kaupungin omistaminen kiinteistön järjestelmällinen kuntoselvitys ja kiinteistökannalle PTS:n teko.	

Taloussuunnitelman muut perustelut:

Kasvisruokien valmistuksen kannattavuuden parantamiseksi pyritään kasvattamaan kasvisruokailijoiden määrää.

Kunnallistekniikka

Tilivelvollinen: Kunnallistekniikan päällikkö Waltteri Martelin

Kunnallistekniikan tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Liikenneväylät ja konekeskus -tulosityksikkö huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä, suunnittelusta ja rakentamisesta. Toiminnan toteuttamiseen käytetään kaupungin omaa konekeskusta ja henkilöstöä sekä paikallisten yrittäjien palveluita. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin vesihuoltoverkostojen kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Puistot ja yleiset alueet -tulosityksikkö vastaa julkisten viheralueiden ja leikkikenttien suunnittelusta ja hoidosta. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamon kompostoidusta jätevesilietteestä jatkojalostetaan multaa viherrakentamiseen ja myyntiin. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin matonpesupaikoista ja pieneläinhautausmaasta.

Kunnallistekniikan vastuulla on romuajoneuvoista huolehtiminen ja roskaantuneiden alueiden siistiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön - Taloudellinen toiminta	Toiminnan taloudellisuus Liikenneväylien ja konekeskuksen toimintakate + poistot 2,96 €/ katuneliömetri.	
Lapset ja nuoret voivat hyvin - Leikkikentät ovat turvallisia	Leikkikenttien turvallisuus: Leikkikentät ja niiden välineet pidetään kunnossa, jolloin onnettomuuksia ei pääse tapahtumaan. Onnettomuuksien seuranta.	

Vesihuoltolaitos

Tilivelvolliset: Vesilaitos, LVI-tekniikko Esko Mäntysaari;
Viemärlaitos, puhdistamonhoitaja Markku Suhonen
Verkosto, kunnallistekniikan päällikkö Waltteri Martelin

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on järjestää raakaveden ottamistoiminnan ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisen kuluttajille sekä järjestää jätevesien vastaanoton ja niiden puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on lisäksi ylläpitää ja saneerata rakennettuja vesi- ja viemäriverkostoja sekä rakentaa yhteiskunnan tarpeisiin vesi- ja viemäriverkostoa. Vesihuoltolaitoksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Vesihuoltolaitoksen yleisjohtossa hoidetaan vesihuoltolaitoksen liittymissopimusasiat, laskutusasiat ja asiakaspalvelu.

Vesilaitoksen toiminta sisältää raakaveden ottamisen pohjavedenottamoilta, veden neutraloinnin Hirsilän vedenkäsittelylaitoksella ja jakelun toiminta-alueen kuluttajille, osaan Eräjärven Seudun Vesiosuuskunnan verkostoa sekä Kangasalan kunnassa toimivalle Ponsan vesiosuuskunnalle. Raakavesi otetaan pääsääntöisesti Kiviharjun ja Yrösjoen pohjavedenottamoilta. Vesilaitoksella on käytettävissä kaksi varavedenottamoa ja runkoputkiyhteys Juupajoen kunnan Huikonkankaan vedenottamoon.

Viemärlaitoksen toiminta sisältää laitoksen verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien vastaanoton, johtamisen ja puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Viemärlaitos ottaa vastaan Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla asumisessa syntyviä sako- ja umpikaivolietetteitä, jotka puhdistetaan ympäristölle vaarattomaan muotoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Panostamme henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön <ul style="list-style-type: none"> - Jakeluhäiriöt 	Vesilaitoksen toimintahäiriöiden määrä: >50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 2 kpl/v <50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 8 kpl/v	
<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellisuus 	Toiminnan taloudellisuus: Toimintakulut/laskutettu vesi-m ³ , 0,96 €/m ³ Toimintakulut/laskutettu jätevesi-m ³ , 1,36 €/m ³	

9. INVESTOINTIOSA

	Tilinp. 2020	Ed.bud+m 2021	Budj. 2022	Muu- tos %	TS2 tuh. 2023	TS3 tuh. 2024
KAUPUNGINHALLITUS/INVESTOINNIT						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-15 133	-350 000	-350 000		-300	-350
INVESTOINTIMENOT	-15 133	-350 000	-350 000		-300	-350
INVESTOINTITULOT						
PYSYVIENVASTAAVIEN LUOVUTUKSET	35 709	150 000	150 000		150	150
INVESTOINTITULOT	35 709	150 000	150 000		150	150
INVESTOINNIT NETTO	20 576	-200 000	-200 000		-200	-200
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-17 214	-20 000	-20 000		-20	-20
INVESTOINTIMENOT	-17 214	-20 000	-20 000		-20	-20
INVESTOINNIT NETTO	-17 214	-20 000	-20 000		-20	-20
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-15 350	-10 000	-10 000		-10	-10
INVESTOINTIMENOT	-15 350	-10 000	-10 000		-10	-10
INVESTOINNIT NETTO	-15 350	-10 000	-10 000		-10	-10
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-66 505	-20 000	-20 000		-20	-20
INVESTOINTIMENOT	-66 505	-20 000	-20 000		-20	-20
INVESTOINNIT NETTO	-66 505	-20 000	-20 000		-20	-20
TALONRAKENNUS/TEKNINEN LAUTAKUNTA						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-4 081					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-744 003	-940 000	-940 000		-1 035	-415
INVESTOINTIMENOT	-748 085	-940 000	-940 000		-1 035	-415
INVESTOINTITULOT						
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN					80	
INVESTOINTITULOT					80	
INVESTOINNIT NETTO	-748 085	-940 000	-940 000		-955	-415
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS/TEKNINEN LTK						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-227 234					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-556 010	-1 660 000	-2 580 000	53,0	-1 693	-996
INVESTOINTIMENOT	-793 244	-1 660 000	-2 580 000	53,0	-1 693	-996
INVESTOINTITULOT						
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN						
INVESTOINTITULOT						
INVESTOINNIT NETTO	-793 244	-1 660 000	-2 580 000	53,0	-1 693	-996

VESIHUOLTOLAITOS						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-190 332					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-74 878	-726 000	-695 000	-4,3	-720	-845
INVESTOINTIMENOT	-265 210	-726 000	-695 000	-4,3	-720	-845
INVESTOINNIT NETTO	-265 210	-726 000	-695 000	-4,3	-720	-845
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT						
OMA RAKENTAMINEN	-421 647					
MUUT INVESTOINTIMENOT	-1 499 094	-3 726 000	-4 615 000	22,8	-3 798	-2 656
INVESTOINTIMENOT	-1 920 740	-3 726 000	-4 615 000	22,8	-3 798	-2 656
INVESTOINTITULOT						
PYSYVIENVASTAAVIEN LUOVUTUKSET	35 709	150 000	150 000		150	150
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN					80	
INVESTOINTITULOT	35 709	150 000	150 000		230	150
INVESTOINNIT NETTO	-1 885 032	-3 576 000	-4 465 000	23,7	-3 568	-2 506

=valtuustoon nähden sitova erä

10. VESIHUOLTOLAITOS

Tuloslaskelma

	Budj. 2022 Ulk. ja sis.	Budj. 2022 Ulk.
Liikevaihto	2 168 710	2 041 210
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-316 540	-316 240
Palvelujen ostot	-246 930	-205 930
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-563 470	-522 170
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-321 190	-321 190
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-74 190	-74 190
Muut henkilösivukulut	-15 260	-15 260
Henkilöstökulut yhteensä	-410 640	-410 640
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-576 673	-576 673
Liiketoiminnan muut kulut	-30 140	-30 140
Liikeyli-/alijäämä	587 787	519 667
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	-27 000	-27 000
Korvaus omasta pääomasta	-130 940	0
Tilikauden yli-/alijäämä	429 847	492 667

Vesihuoltolaitos maksaa Oriveden kaupungille 1,5 % korkoa omasta pääomasta.

Rahoituslaskelma

	Budj. 2022
Toiminnan ja investointien rahavirta	
Toiminnan rahavirta	
Liikeylijäämä	587 787
Poistot ja arvonalentumiset	576 673
Rahoitustuotot ja -kulut	-261 880
Toiminnan rahavirta	902 580
Investointien rahavirta	
Inv.menot	-695 000
Rahoitusosuudet investointeihin	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	207 580
Rahoituksen rahavirta	
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Pitkäaik. lainojen vähennys	-618 532
Lainakannan muutokset	-618 532
Rahavarojen muutos	-410 952

11. KONSERNIYHTIÖT

Konsernirakenne

Tytäryhtiöt:

- Oriveden Kotikoivu Oy, omistus 100 %
- Orivesi-talo Oy, omistus 100 %
- Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma, omistus 100 %
- Oriveden Jäähalli Oy, omistus 96,15 %

Yhteisyhtiö:

- Oriveden Aluelämpö Oy, omistus 50 %

Jäsenkuntayhtymät:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, omistus 2,32 %
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, omistus 2,75 %
- Pirkanmaan liitto, omistus 1,88 %

Konsernitavoitteita asetetaan Oriveden kaupunkikonserniin kuuluville tytäryhtiöille ja yhteisyhteisölle.

Konsernivalvonnan toteutumisesta on raportoitava tilinpäätöskertomuksen yhteydessä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja kuntayhtymien sekä muiden yhteisöjen toiminnan ja talouden ohjasta kehitetään edelleen suoralla konserniohjauksella.

Konserniyhteisöille asetetaan seuraavat **yhteiset tavoitteet**:

- Tytäryhtiöt raportoivat valtuustolle vähintään 2 krt/vuosi
 - o miten ne omalta osaltaan ovat toteuttaneet kaupunkistrategian tavoitteita,
 - o konserniohjeen noudattamista ja talousarviossa yhtiökohtaisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista.
- Konsernin omavaraisuusaste % > 30 %.
- Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % < 60 %.
- Konsernin lainamäärä euroa/asukas < 4 500 euroa.

Tytäryhtiökohtaiset tavoitteet ovat:

Oriveden Kotikoivu Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kysyntää vastaava vuokra-asuntokanta	Täyttöaste vähintään 85 %	
Varautuminen uustuotantoon	Talouden kautta pystytään tekemään varauksia uudishankkeita varten	
Pitkän tähtäimen suunnitelmaa peruskorjaustarpeista noudatetaan	Toteutettujen toimenpiteiden määrä kpl	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	

Orivesi-talo Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Tilojen kunto ja vuokrataso on sellainen, että tilat ovat kysytyjä	Vuokrataso vastaa kiinteistön ylläpito- ja pääomakustannuksia	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste on vähintään 90 %	
Pitkän tähtäimen (10 v.) peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen	Toteutetaan suunnitelmassa vuodelle 2021 määritellyt toimenpiteet	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	

Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Taloudellisesti kestävä vuokratason määrittely	Vuokran määrä vastaa kiinteistön kustannuksia	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 90 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	

Oriveden Jäähalli Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön taloudellinen tilanne on kestävä	Maksuvalmius riittää ilman lainanottoa	
Yhtiön tilikauden tulos	Yhtiö tekee positiivisen tuloksen	
Hallin vetovoimaa kehitetään	Käyttäjämäärät kasvavat edellisvuoteen verrattuna	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seurannan mittarit on laadittu	
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet	Ohjeet on laadittu	

Oriveden Aluelämpö Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön tilikauden voitto pysyy kohtuullisena ja lämpöenergian asiakashintaa lasketaan	Tilikauden voitto on enintään seitsemän (7) prosenttia liikevaihdosta.	

LIITTEET

Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2022 tulosalueittain

	<u>TP 2020</u>	<u>TA 2021</u>	<u>TA 2022</u>	<u>M %</u>	<u>TS 2023</u>	<u>TS 2024</u>
VAALIT						
Toimintakulut	-23	-100.000	-47.350	-52,7	-48	-48
Toimintakate	-23	-100.000	-47.350	-52,7	-48	-48
Vuosikate	-23	-100.000	-47.350	-52,7	-48	-48
Tilikauden tulos	-23	-100.000	-47.350	-52,7	-48	-48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23	-100.000	-47.350	-52,7	-48	-48
TILINTARKASTUS						
Toimintakulut	-27.267	-40.650	-39.900	-1,8	-40	-40
Toimintakate	-27.267	-40.650	-39.900	-1,8	-40	-40
Vuosikate	-27.267	-40.650	-39.900	-1,8	-40	-40
Tilikauden tulos	-27.267	-40.650	-39.900	-1,8	-40	-40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27.267	-40.650	-39.900	-1,8	-40	-40
YLEISJOHTO JA KEHITTÄMINEN						
Toimintatuotot	156.017	298.000	298.000		298	298
Toimintakulut	-2.419.934	-2.638.280	-2.690.029	2	-2.572	-2.578
Toimintakate	-2.263.917	-2.340.280	-2.392.029	2,2	-2.274	-2.280
Rahoitustuotot ja -kulut	65.471					
Vuosikate	-2.198.447	-2.340.280	-2.392.029	2,2	-2.274	-2.280
Poistot ja arvonalentumiset	-10.323		-4.301	100		
Tilikauden tulos	-2.208.770	-2.340.280	-2.396.330	2,4	-2.274	-2.280
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.208.770	-2.340.280	-2.396.330	2,4	-2.274	-2.280
HENKILÖSTÖPALVELUT						
Toimintatuotot	306.206	390.200	394.800	1,2	395	395
Toimintakulut	-1.838.988	-1.771.500	-1.885.100	6,4	-1.767	-1.773
Toimintakate	-1.532.782	-1.381.300	-1.490.300	7,9	-1.372	-1.378
Vuosikate	-1.532.782	-1.381.300	-1.490.300	7,9	-1.372	-1.378
Poistot ja arvonalentumiset	-20.783	-20.780	-5.196	-75		
Tilikauden tulos	-1.553.564	-1.402.080	-1.495.496	6,7	-1.372	-1.378
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.553.564	-1.402.080	-1.495.496	6,7	-1.372	-1.378
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT						
Toimintatuotot	388.697	332.940	344.780	3,6	345	345
Toimintakulut	-1.086.714	-1.341.550	-1.354.420	1	-1.367	-1.373
Toimintakate	-698.017	-1.008.610	-1.009.640	0,1	-1.022	-1.028
Vuosikate	-698.017	-1.008.610	-1.009.640	0,1	-1.022	-1.028
Tilikauden tulos	-698.017	-1.008.610	-1.009.640	0,1	-1.022	-1.028
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-698.017	-1.008.610	-1.009.640	0,1	-1.022	-1.028
MAASEUTUPALVELUT						
Toimintatuotot	176.796	170.000	170.000		170	170
Toimintakulut	-249.506	-262.350	-263.550	0,5	-267	-269
Toimintakate	-72.709	-92.350	-93.550	1,3	-97	-99
Vuosikate	-72.709	-92.350	-93.550	1,3	-97	-99
Tilikauden tulos	-72.709	-92.350	-93.550	1,3	-97	-99
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-72.709	-92.350	-93.550	1,3	-97	-99
SOTE-PALVELUT (YT-ALUE)						
Toimintatuotot	314					
Toimintakulut	-24.115.478	-22.585.300	-23.988.830	6,2	-680	-680
Toimintakate	-24.115.164	-22.585.300	-23.988.830	6,2	-680	-680
Vuosikate	-24.115.164	-22.585.300	-23.988.830	6,2	-680	-680
Tilikauden tulos	-24.115.164	-22.585.300	-23.988.830	6,2	-680	-680
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-24.115.164	-22.585.300	-23.988.830	6,2	-680	-680

**ERIKOISSAIRAANHOITOPALVELUT
(PSHP)**

Toimintakulut	-12.604.422	-13.920.000	-14.339.000	3	-120	-120
Toimintakate	-12.604.422	-13.920.000	-14.339.000	3	-120	-120
Vuosikate	-12.604.422	-13.920.000	-14.339.000	3	-120	-120
Tilikauden tulos	-12.604.422	-13.920.000	-14.339.000	3	-120	-120
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-12.604.422	-13.920.000	-14.339.000	3	-120	-120

KAUPUNGIHALLITUS

Toimintatuotot	1.028.030	1.191.140	1.207.580	1,4	1.208	1.208
Toimintakulut	-42.342.332	-42.659.630	-44.608.179	4,6	-6.860	-6.880
Toimintakate	-41.314.302	-41.468.490	-43.400.599	4,7	-5.652	-5.672
Rahoitustuotot ja -kulut	65.471					
Vuosikate	-41.248.831	-41.468.490	-43.400.599	4,7	-5.652	-5.672
Poistot ja arvonalentumiset	-31.106	-20.780	-9.497	-54,3		
Tilikauden tulos	-41.279.937	-41.489.270	-43.410.096	4,6	-5.652	-5.672
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-41.279.937	-41.489.270	-43.410.096	4,6	-5.652	-5.672

HALLINTOPALVELUT

Toimintatuotot	267.576	223.000	436.890	95,9	437	437
Toimintakulut	-534.055	-412.160	-686.030	66,4	-693	-696
Toimintakate	-266.479	-189.160	-249.140	31,7	-256	-259
Vuosikate	-266.479	-189.160	-249.140	31,7	-256	-259
Tilikauden tulos	-266.479	-189.160	-249.140	31,7	-256	-259
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-266.479	-189.160	-249.140	31,7	-256	-259

VARHAISKASVATUS

Toimintatuotot	440.199	238.360	340.850	43	341	341
Toimintakulut	-5.585.764	-5.758.770	-5.447.170	-5,4	-5.497	-5.521
Toimintakate	-5.145.566	-5.520.410	-5.106.320	-7,5	-5.156	-5.180
Vuosikate	-5.145.566	-5.520.410	-5.106.320	-7,5	-5.156	-5.180
Poistot ja arvonalentumiset	-5.550	-5.200	-1.239	-76,2		
Tilikauden tulos	-5.151.115	-5.525.610	-5.107.559	-7,6	-5.156	-5.180
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5.151.115	-5.525.610	-5.107.559	-7,6	-5.156	-5.180

PERUSOPETUS

Toimintatuotot	410.782	367.190	394.760	7,5	395	395
Toimintakulut	-8.153.106	-8.738.640	-9.073.270	3,8	-8.892	-8.935
Toimintakate	-7.742.324	-8.371.450	-8.678.510	3,7	-8.497	-8.541
Vuosikate	-7.742.324	-8.371.450	-8.678.510	3,7	-8.497	-8.541
Poistot ja arvonalentumiset	-62.900	-44.690	-39.234	-12,2	-32	-30
Tilikauden tulos	-7.805.224	-8.416.140	-8.717.744	3,6	-8.530	-8.571
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7.805.224	-8.416.140	-8.717.744	3,6	-8.530	-8.571

LUKIOKOULUTUS

Toimintatuotot	2.928	10.000	5.000	-50	5	5
Toimintakulut	-1.275.480	-1.385.050	-1.506.670	8,8	-1.524	-1.533
Toimintakate	-1.272.552	-1.375.050	-1.501.670	9,2	-1.519	-1.528
Vuosikate	-1.272.552	-1.375.050	-1.501.670	9,2	-1.519	-1.528
Poistot ja arvonalentumiset	-2.802	-2.630	-708	-73,1		
Tilikauden tulos	-1.275.354	-1.377.680	-1.502.378	9,1	-1.519	-1.528
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.275.354	-1.377.680	-1.502.378	9,1	-1.519	-1.528

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

Toimintatuotot	1.121.485	838.550	1.177.500	40,4	1.178	1.178
Toimintakulut	-15.548.405	-16.294.620	-16.713.140	2,6	-16.606	-16.686
Toimintakate	-14.426.920	-15.456.070	-15.535.640	0,5	-15.428	-15.509
Vuosikate	-14.426.920	-15.456.070	-15.535.640	0,5	-15.428	-15.509
Poistot ja arvonalentumiset	-71.252	-52.520	-41.181	-21,6	-32	-30
Tilikauden tulos	-14.498.172	-15.508.590	-15.576.821	0,4	-15.461	-15.538
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-14.498.172	-15.508.590	-15.576.821	0,4	-15.461	-15.538

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

Toimintatuotot	383.417	457.550	464.550	1,5	465	465
Toimintakulut	-2.487.002	-2.552.910	-2.593.740	1,6	-2.611	-2.619

Toimintakate	-2.103.585	-2.095.360	-2.129.190	1,6	-2.146	-2.154
Vuosikate	-2.103.585	-2.095.360	-2.129.190	1,6	-2.146	-2.154
Poistot ja arvonalentumiset	-78.152	-60.420	-99.856	65,3	-87	-78
Tilikauden tulos	-2.181.737	-2.155.780	-2.229.046	3,4	-2.233	-2.233
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.181.737	-2.155.780	-2.229.046	3,4	-2.233	-2.233
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	383.417	457.550	464.550	1,5	465	465
Toimintakulut	-2.487.002	-2.552.910	-2.593.740	1,6	-2.611	-2.619
Toimintakate	-2.103.585	-2.095.360	-2.129.190	1,6	-2.146	-2.154
Vuosikate	-2.103.585	-2.095.360	-2.129.190	1,6	-2.146	-2.154
Poistot ja arvonalentumiset	-78.152	-60.420	-99.856	65,3	-87	-78
Tilikauden tulos	-2.181.737	-2.155.780	-2.229.046	3,4	-2.233	-2.233
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.181.737	-2.155.780	-2.229.046	3,4	-2.233	-2.233
TEKNISTEN PALVELUJEN HALLINTO						
Toimintatuotot	144.094	140.240	140.240		140	140
Toimintakulut	-1.323.985	-1.381.990	-1.437.660	4	-1.442	-1.444
Toimintakate	-1.179.890	-1.241.750	-1.297.420	4,5	-1.302	-1.304
Vuosikate	-1.179.890	-1.241.750	-1.297.420	4,5	-1.302	-1.304
Tilikauden tulos	-1.179.890	-1.241.750	-1.297.420	4,5	-1.302	-1.304
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.179.890	-1.241.750	-1.297.420	4,5	-1.302	-1.304
TILAPALVELU						
Toimintatuotot	6.570.614	6.508.140	6.492.110	-0,2	4.763	4.763
Valmistus omaan käyttöön	3.965					
Toimintakulut	-5.224.086	-5.522.230	-5.674.160	2,8	-4.571	-4.582
Toimintakate	1.350.493	985.910	817.950	-17	192	181
Rahoitustuotot ja -kulut	-14.557					
Vuosikate	1.335.936	985.910	817.950	-17	192	181
Poistot ja arvonalentumiset	-1.391.067	-1.298.810	-1.286.531	-0,9	-1.332	-1.381
Tilikauden tulos	-55.131	-312.900	-468.581	49,8	-1.139	-1.201
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55.131	-312.900	-468.581	49,8	-1.139	-1.201
KUNNALLISTEKNIikka						
Toimintatuotot	256.537	338.500	338.500		339	339
Valmistus omaan käyttöön	27.930	37.950	37.950		38	38
Toimintakulut	-1.105.734	-1.297.200	-1.309.421	0,9	-1.317	-1.320
Toimintakate	-821.267	-920.750	-932.971	1,3	-940	-944
Vuosikate	-821.267	-920.750	-932.971	1,3	-940	-944
Poistot ja arvonalentumiset	-778.206	-649.110	-687.750	6	-865	-980
Tilikauden tulos	-1.599.474	-1.569.860	-1.620.721	3,2	-1.805	-1.924
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	149.110	119.290	95.436	-20	76	61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.450.364	-1.450.570	-1.525.285	5,2	-1.729	-1.863
VESIHUOLTOLAITOS						
Toimintatuotot	1.930.346	2.168.710	2.168.710		2.169	2.169
Toimintakulut	-1.217.346	-996.380	-1.004.250	0,8	-1.011	-1.014
Toimintakate	713.000	1.172.330	1.164.460	-0,7	1.158	1.155
Rahoitustuotot ja -kulut	-88.130	-130.940	-157.940	20,6	-158	-158
Vuosikate	624.870	1.041.390	1.006.520	-3,3	1.000	997
Poistot ja arvonalentumiset	-617.447	-194.410	-576.673	196,6	-644	-724
Tilikauden tulos	7.423	846.980	429.847	-49,2	356	273
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7.423	846.980	429.847	-49,2	356	273
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	6.971.245	9.155.590	9.139.560	-0,2	7.410	7.410
Valmistus omaan käyttöön	31.895	37.950	37.950		38	38
Toimintakulut	-7.653.804	-9.197.800	-9.425.491	2,5	-8.340	-8.361
Toimintakate	-650.664	-4.260	-247.981	5721,2	-892	-913
Rahoitustuotot ja -kulut	-14.557	-130.940	-157.940	20,6	-158	-158
Vuosikate	-665.222	-135.200	-405.921	200,2	-1.050	-1.071
Poistot ja arvonalentumiset	-2.169.274	-2.142.330	-2.550.954	19,1	-2.841	-3.086
Tilikauden tulos	-2.834.495	-2.277.530	-2.956.875	29,8	-3.890	-4.156
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	149.110	119.290	95.436	-20	76	61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.685.386	-2.158.240	-2.861.439	32,6	-3.814	-4.095

TOIMINNAN RAHOITUS

Toimintakulut	-2					
Toimintakate	-2		0		0	0
Verotulot	35.359.555	35.000.000	36.200.000	3,4	20.200	19.600
Valtionosuudet	27.303.919	25.300.000	26.100.000	3,2	4.550	4.650
Rahoitustuotot ja -kulut	252.984	-62.530	-62.530		-43	-123
Vuosikate	62.916.456	60.237.470	62.237.470	3,3	24.707	24.127
Tilikauden tulos	62.916.456	60.237.470	62.237.470	3,3	24.707	24.127
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	62.916.456	60.237.470	62.237.470	3,3	24.707	24.127

ORIVEDEN KAUPUNKI 2022-

Toimintatuotot	11.434.523	11.642.830	11.989.190	3	10.260	10.260
Valmistus omaan käyttöön	31.895	37.950	37.950		38	38
Toimintakulut	-69.248.907	-70.704.960	-73.340.550	3,7	-34.416	-34.546
Toimintakate	-57.782.489	-59.024.180	-61.313.410	3,9	-24.118	-24.248
Verotulot	35.359.555	35.000.000	36.200.000	3,4	20.200	19.600
Valtionosuudet	27.303.919	25.300.000	26.100.000	3,2	4.550	4.650
Rahoitustuotot ja -kulut	215.767	-193.470	-220.470	14	-200	-280
Vuosikate	5.096.752	1.082.350	766.120	-29,2	431	-278
Poistot ja arvonalentumiset	-2.967.231	-2.276.050	-2.701.488	18,7	-2.960	-3.194
Tilikauden tulos	2.129.521	-1.193.700	-1.935.368	62,1	-2.529	-3.472
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	149.110	119.290	95.436	-20	76	61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2.278.631	-1.074.410	-1.839.932	71,3	-2.453	-3.411

Investointisuunnitelmaluonnos vuodelle
2022 hankeryhmittäin

	2022	2023	2024	2025	2026	Yhteensä 2022-2026
TALONRAKENNUS						
<i>KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT</i>						
Yhteiskoulu ja lukio A-osan korjaukset	700 000	400 000				1 100 000
Yhteiskoulu ja lukio C-osan julkisivun korjaussuunnittelu ja korjaukset			20 000	200 000		220 000
Yhteiskoulu C-osan kattoremontin suunnittelu ja korjaus		15 000	240 000			255 000
Yhteiskoulu ja lukio ilmanvaihtokoneiden uusiminen, käyttövesiputkien- ja lämmönvaihtimen uusiminen, suunnittelu			30 000	200 000	300 000	530 000
Kultavuoren koulun piha-alueen kunnostus	60 000					20 000
Kultavuoren pajarakennuksen kunnostus					60 000	60 000
Rovastinkankaan koulu pysäköinnin ja saattoliikenne järjestelyt	20 000	100 000				120 000
Päiväkotien leikkipihojen kunnostus			50 000	50 000		100 000
<i>ELÄMÄNLAATUPALVELUT</i>						
Liikuntahallin suunnittelu		30 000				30 000
Liikuntahallin hissien rakentaminen			50 000			50 000
Uimahallin ikkunoiden kunnostus		50 000				50 000
Uimahallin altaiden kunnostus/kuntotutkimus		20 000				20 000
Uimahallin pesu- ja pukutilojen kunnostus		150 000				150 000
- haettava avustus esteettömyyden parantamiseen		-50 000				-50 000
<i>TEKNISET PALVELUT</i>						
Säynäniemen rakennusten kunnostus		15 000			30 000	45 000
Paloaseman ajoneuvohallin lattian uusiminen		100 000				100 000
Kaupungintalon tulevaisuuden selvittäminen						0
Teknisen varikon lämmitystapamuutos (avustus muutostyöhön 25%)		100 000				100 000
- haettava avustus lämmitystavan muutokseen		-30 000				-30 000
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaukset	80 000	80 000				160 000
Rakennusautomaation päivitys viiteen kiinteistöön	85 000					85 000
MUU PERUSKORJAUS	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	375 000
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ (netto)	1 020 000	1 055 000	465 000	525 000	465 000	3 490 000
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN						
<i>KATUJEN RAKENTAMINEN</i>						
Mattilanniityntie ja Niittykuja, vaihe 1	150 000					150 000
Pohjoiskaari-vt9 ramppi kevyen liikenteen väylä	60 000					60 000
Mattilanniityntie ja Hakamäentie, vaihe 2			170 000			170 000
Kajarinteenuja				85 000		85 000
Kajarinteentie				64 000		64 000
Kajarinteenpolku				11 500		11 500
Nimeämättömät/uudet kadut; nimetään teknisen lautakunnan työohjelmassa	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Valaistus	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	350 000
Päällystys (sis. reunakivet)	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	350 000
Viitoitus	10 000		10 000		10 000	30 000
YHTEENSÄ	380 000	160 000	340 000	320 500	170 000	1 370 500
<i>KATUJEN JA ALUEIDEN PERUSKORJAUS</i>						
Hautakankaan alue	400 000					400 000
Särkätie	50 000					50 000
Jokikuja	90 000					90 000
Säästäjientie		142 000				142 000
Ruovedentie		250 000		280 000		530 000
Anttilantie		181 000				181 000
Kenkätie		90 000				90 000
Oripohjantie			310 000			310 000

	2022	2023	2024	2025	2026	Yhteensä 2022-2026
Myllytie				150 000		150 000
Laitamon alue					235 000	235 000
Vainiontie					205 000	205 000
Asematien kevyen liikenteen väylä		525 000				525 000
Eräjärventien kevyen liikenteen väylä					525 000	525 000
Aseman pysäköintialueen parantaminen/MAL-hanke, Väylävirasto	150 000					150 000
YHTEENSÄ	690 000	1 188 000	310 000	430 000	965 000	3 583 000
<u>VESILAITOKSEN RAKENTAMINEN</u>						
Kajarinteen alue				20 000		20 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Mattilanpellon uusi kaava-alue	55 000	45 000				100 000
Uudet kaava-alueet		10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Haja-asutusalue		15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
YHTEENSÄ	75 000	90 000	45 000	65 000	45 000	320 000
<u>VIEMÄRILAITOKSEN RAKENTAMINEN</u>						
Kajarinteen alue				37 000		37 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Mattilanpellon uusi kaava-alue	120 000	85 000				205 000
Uudet kaava-alueet		20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Haja-asutusalue		30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
YHTEENSÄ	140 000	155 000	70 000	107 000	70 000	542 000
<u>VESILAITOKSEN PERUSKORJAUS</u>						
Paltanmäen ylävesisäiliö	30 000	150 000				180 000
Vainiontie	55 000					55 000
Oripohjantie		35 000				35 000
Myllytie		30 000				30 000
Koluntie-Urheilutie		30 000				30 000
Laitamon alue			50 000			50 000
Oriahde			140 000			140 000
Rinnetie				40 000		40 000
Hirsilän alue				100 000		100 000
Kömöntie					130 000	130 000
Nimeämättömät kadut; nimetään teknisen lautakun- nan työohjelmassa	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
YHTEENSÄ	105 000	265 000	210 000	160 000	150 000	890 000
<u>VIEMÄRILAITOKSEN PERUSKORJAUS</u>						
Enokunnantie-Neuletie	185 000					185 000
Aurinkovoimala keskuspuhdistamolle	130 000					130 000
Oripohjantie		80 000				80 000
Koluntie-Urheilutie		70 000				70 000
Laitamon alue			140 000			140 000
Oriahde			320 000			320 000
Rinnetie				130 000		130 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Pumppaamoiden saneeraus	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
YHTEENSÄ	505 000	210 000	520 000	190 000	60 000	1 485 000
<u>SADEVESIVIEMÄRIEN RAKENTAMINEN</u>						
Myllytie		35 000				35 000
Laitamon alue			35 000			35 000
Koluntie-Urheilutie			31 000			31 000
Oriahde			80 000			80 000
Nimeämättömät kohteet; nimetään teknisen lauta- kunnan työohjelmassa	0	0	0	0	20 000	20 000
YHTEENSÄ	0	35 000	146 000	0	20 000	201 000
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ	1 895 000	2 103 000	1 641 000	1 272 500	1 480 000	8 391 500
(Kadut, vesihuolto ym.)						

PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT						Yhteensä
PUISTOT	2022	2023	2024	2025	2026	2022-2026
Vanhojen puistojen kunnostaminen	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Uudet asuntoalueet	50 000	0	50 000	0	50 000	150 000
YHTEENSÄ	80 000	30 000	80 000	30 000	80 000	300 000
LEIKKIKENTÄT						
Vanhojen peruskorjaus	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Uudet asuntoalueet	0	50 000	0	50 000	0	100 000
YHTEENSÄ	30 000	80 000	30 000	80 000	30 000	250 000
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT YHTEENSÄ	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	550 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
Uimapaikkojen kunnostaminen		20 000				20 000
Kääjäntien koripallokentän kunnostus			40 000			40 000
Pappilan kentän kunnostus	30 000					30 000
Västilän urheilukentän kunnostaminen		20 000				20 000
Kintulammi-Pukala-Vähäteerijärvi reitin rakentaminen yht.työssä Treen kanssa	20 000	60 000				80 000
Omatoimikirjaston rakentaminen, vaatii tarkemman suunnittelun						0
Ulkokuntosali Paltanmäkeen					30 000	30 000
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ	50 000	100 000	40 000	0	30 000	220 000
MUUT HANKKEET						
Paltanmäen kevyen liikenteen väylän silta	900 000					900 000
Orivesi-Haapamäki vartioitu tasoristeys, kaupungin osuus	370 000					370 000
MUUT HANKKEET YHTEENSÄ	1 270 000	0	0	0	0	1 270 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ	1 320 000	100 000	40 000	0	30 000	1 490 000
KAIKKI RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ	4 085 000	3 368 000	2 256 000	1 907 500	2 085 000	13 791 500
Kiinteä + irtain + aineeton käyttöomaisuus	250 000	200 000	250 000	250 000	250 000	1 200 000
YHTEENSÄ	4 335 000	3 568 000	2 506 000	2 157 500	2 335 000	14 991 500

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2022-2026

	2022	2023	2024	2025	2026	2022-2026
KIINTEÄ OMAISUUS	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 250 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUKSET	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-750 000
IRTAIN OMAISUUS (Netto)	150 000	100 000	150 000	150 000	150 000	700 000
AINEETON KÄYTTÖMAISUUS						
TALONRAKENNUS	1 020 000	1 055 000	465 000	525 000	465 000	3 490 000
KATUJEN RAKENTAMINEN JA PERUSKORJAUS	1 070 000	1 348 000	650 000	750 500	1 135 000	4 953 500
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	550 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS	1 320 000	100 000	40 000	0	30 000	1 490 000
VESIHUOLTOLAITOKSEN RAKENTAMINEN JA PERUSKORJAUS	695 000	755 000	991 000	522 000	345 000	3 438 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Netto)	4 465 000	3 568 000	2 506 000	2 157 500	2 335 000	15 121 500

**PALVELUKESKUSTEN IRTAIMEN OMAISUUDEN HANKINTAESITYKSET
2022-2026**

	2022	2023	2024	2025	2026	2022-2026
HALLINTO-, TALOUS- JA ELINVOIMAPALVELUT *	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
* varaus tietohallintahankinnat/ohjelmistot	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT *	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
* Muu irtain	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
ELÄMÄNLAATUPALVELUT	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
* Laitekannan parantaminen, muu irtain	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
TEKNISET PALVELUT *	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
* Muu irtain	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
YHTEENSÄ (Netto)	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000	450 000

Käyttötalous- ja investointiosan luonnokset käsitellään ja hyväksytään lautakunnissa. Lopulliset käyttötalousuunnitelmat ja investointien työohjelmat määräytyvät lautakuntien päätösten mukaisesti.

Tytäryhtiöiden talousarvioehdotukset vuodelle 2022

KIINTEISTÖ OY ORIVEDEN AHOLANKULMA

	BUDJETTI 2022		ENNUSTE 2021
Vuokra (eur/kk)	2 640	0,00 %	2 640,00
TUOTOT:			
Muut kiinteistön tuotot (metsän myynti):	0		0
Vuokratuotot:			
12kk x vuokra €	31 680	0,00 %	31 680
Kiinteistön tuotot yhteensä	31 680	0,00 %	31 680
HOITOKULUT:			
Henkilöstökulut	-450	0,00 %	-450
Hallintopalvelut	-5 010	-1,76 %	-5 100
Käyttö- ja huoltopalvelut	0		0
Ulkoalueiden hoito	0		0
Sähkö	-350	0,00 %	-350
Vahinkovakuutukset	-500	22,03 %	-410
Kiinteistövero	-1 700	2,99 %	-1 651
Muut hoitokulut	-500	0,00 %	-500
Korjaukset	0		0
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-8 510	0,59 %	-8 460
LIIVEITO:	11 606	7,61 %	10 786
(Vuokratulot-hoitomenot)			
POISTOT	-11 564	-7,00 %	-12 434
Poistojen ja lainanlyhennysten erotus	10 599		9 728
PÄÄOMAKULUT :			
Lainaa jäljellä vuoden alussa:	149 595	-12,90 %	171 757
Lainaa jäljellä vuoden lopussa:	127 432	-14,81 %	149 595
Lainojen lyhennykset	-22 162	0,00 %	-22 162
Lainojen korot ja kulut	-645	-13,56 %	-746
Pääomamenot yhteensä	-22 807	-0,44 %	-22 908
BUDJETIN TULOS	363		312
(Vuokratulot-hoitomenot-korot-lyhennykset)			

Oriveden Kotikoivu Oy

TALOUSARVIO 2022

Kohteiden lkm.	12						
Huoneistojen lkm.	280						
Kokonaispinta-ala m ²	14 361,0	14 936,0		14 361,0		14 361,0	
		TOT 2021		ENN 2021		BUD 2022	
		€ €/m ² /kk		€ €/m ² /kk		€ €/m ² /kk	
LIKEVAIHTO							
Vuokrat		1 582 867,19	8,83	1 521 000,00	8,83	1 600 000,00	9,28
Käyttökorvaukset		15 201,55	0,08	14 100,00	0,08	14 100,00	0,08
Palvelut ja muut tuotot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kiinteistön tuotot		21 478,47	0,12	16 700,00	0,10	16 700,00	0,10
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ		1 619 547,21	9,04	1 551 800,00	9,00	1 630 800,00	9,46
HOITOMENOT							
Henkilöstökulut		-4 170,00	-0,02	-4 000,00	-0,02	-4 000,00	-0,02
Hallintokulut		-163 116,21	-0,91	-169 200,00	-0,98	-170 200,00	-0,99
Käyttö ja huolto		-195 612,45	-1,09	-200 000,00	-1,16	-200 000,00	-1,16
Ulkoalueiden hoito		-11 888,18	-0,07	-6 700,00	-0,04	-10 000,00	-0,06
Siivous		-72 027,51	-0,40	-74 500,00	-0,43	-75 000,00	-0,44
Lämmitys		-217 094,26	-1,21	-231 800,00	-1,35	-235 000,00	-1,36
Vesi ja jätevesi		-103 097,58	-0,58	-98 000,00	-0,57	-110 000,00	-0,64
Sähkö		-59 563,21	-0,33	-58 200,00	-0,34	-60 000,00	-0,35
Jätehuolto		-18 194,35	-0,10	-19 900,00	-0,12	-23 000,00	-0,13
Vahinkovakuutukset		-19 799,97	-0,11	-26 200,00	-0,15	-26 200,00	-0,15
Vuokrat		-2 399,92	-0,01	-2 400,00	-0,01	-2 500,00	-0,01
Kiinteistövero		-57 479,99	-0,32	-56 400,00	-0,33	-60 000,00	-0,35
Korjaukset		-304 440,24	-1,70	-280 100,00	-1,63	-125 000,00	-0,73
Muut hoitokulut		-669,31	0,00	-3 800,00	-0,02	-2 000,00	-0,01
Luottotappiot		-16 023,12	-0,09	-16 400,00	-0,10	-1 500,00	-0,01
Muut toimintakulut		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LIIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ		-1 245 576,30	-6,95	-1 247 600,00	-7,24	-1 104 400,00	-6,41
LIKEVOITTO/-TAPPIO		373 970,91	2,09	304 200,00	1,77	526 400,00	3,05
RAHOITUSKULUT							
Lyhennykset		-504 317,96	-2,81	-506 300,00	-2,94	-486 861,33	-2,83
Korkotuotot		2 505,53	0,01	2 990,31	0,02	3 000,00	0,02
Korkokulut		-25 439,12	-0,14	-23 916,67	-0,14	-17 192,85	-0,10
Muut rahoituskulut		-5 044,28	-0,03	-5 300,15	-0,03	-5 500,00	-0,03
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ		-532 295,83	-2,97	-532 526,51	-3,09	-506 554,18	-2,94
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja		-158 324,92	-0,88	-228 326,51	-1,32	19 845,82	0,12
Vapaaehtoisten varojen muutos		-114 744,68	-0,64	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		-273 069,60	-1,52	-228 326,51	-1,32	19 845,82	0,12
Poistot ja arvonalentumiset		-271 272,97	-1,51	-309 833,27	-1,80	-309 833,27	-1,80

Orivesi-talo Oy
TALOUSARVIO 2022

Kohteiden lkm.	15	2 781,5		2 781,5		2 781,5	
Kokonaispinta-ala m ²	2 781,5	2 781,5		2 781,5		2 781,5	
	TOT 2021	ENN 2021		BUD 2022			
	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk	€ €/m ² /kk
LIIKEVAIHTO							
Vuokrat	354 917,49	10,63	358 500,00	10,74	374 800,00	11,23	
Käyttökorvaukset	2 393,88	0,07	2 400,00	0,07	2 400,00	0,07	
Palvelut ja muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Muut kiinteistön tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	357 311,37	10,70	360 900,00	10,81	377 200,00	11,30	
HOITOMENOT							
Henkilöstökulut	-900,00	-0,03	-900,00	-0,03	-900,00	-0,03	
Hallintokulut	-20 362,50	-0,61	-17 434,00	-0,52	-17 734,00	-0,53	
Käyttö ja huolto	-25 049,18	-0,75	-27 100,00	-0,81	-27 100,00	-0,81	
Ulkoalueiden hoito	-1 056,00	-0,03	-1 400,00	-0,04	-1 500,00	-0,04	
Siivous	-15 091,10	-0,45	-14 600,00	-0,44	-15 000,00	-0,45	
Lämmitys	-32 391,78	-0,97	-34 800,00	-1,04	-35 000,00	-1,05	
Vesi ja jätevesi	-8 802,71	-0,26	-7 200,00	-0,22	-8 000,00	-0,24	
Sähkö	-42 134,46	-1,26	-41 100,00	-1,23	-41 100,00	-1,23	
Jätehuolto	-2 904,05	-0,09	-3 400,00	-0,10	-3 400,00	-0,10	
Vahinkovakuutukset	-3 412,85	-0,10	-4 700,00	-0,14	-4 700,00	-0,14	
Vuokrat	-4 732,12	-0,14	-2 400,00	-0,07	-4 700,00	-0,14	
Kiinteistövero	-25 520,85	-0,76	-25 100,00	-0,75	-25 100,00	-0,75	
Korjaukset	-31 743,26	-0,95	-25 300,00	-0,76	-26 000,00	-0,78	
Muut hoitokulut	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Luottotappiot	765,91	0,02	1 600,00	0,05	800,00	0,02	
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
LIIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-213 334,51	-6,39	-203 834,00	-6,11	-209 434,00	-6,27	
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	143 976,86	4,31	157 066,00	4,71	167 766,00	5,03	
RAHOITUSKULUT							
Lyhennykset	-139 832,00	-4,19	-139 832,00	-4,19	-150 176,00	-4,50	
Korkotuotot	4,88	0,00	10,03	0,00	10,00	0,00	
Korkokulut	-22 154,79	-0,66	-21 650,52	-0,65	-15 589,41	-0,47	
Muut rahoituskulut	-259,57	-0,01	-1 232,49	-0,04	-1 200,00	-0,04	
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	-162 241,48	-4,86	-162 704,98	-4,87	-166 955,41	-5,00	
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	-18 264,62	-0,55	-5 638,98	-0,17	810,59	0,02	
Vapaaehtoisten varojen muutos	-2 024,14	-0,06	-1 069,76	-0,03	0,00	0,00	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-20 288,76	-0,61	-6 708,74	-0,20	810,59	0,02	
Poistot ja arvonalentumiset	-83 794,08	-2,51	-109 887,03	-3,29	-100 000,00	-3,00	

ORIVEDEN JÄÄHALLI OY

LIKEVAIHTO	tp 2019	tp 2020	tot 6/2021	budj 2022
Myyntituotot				
Liiketoiminnan myyntituotot	118867	114603	56401	122000
Myyntituotot				
LIKEVAIHTO	129062	127563	62881	138000
LIIKETOIMINNAN KULUT				
Henkilöstökulut	-2430	-1215	0	-2000
Poistot ja arvonalentumiset	-20 896	-20 228	-10 255	-20 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
4500 Toimistotarvikkeet				
4550 Puhdistusaineet ja tarvikkeet				
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-2253	-2047	-479	-300
4571 Sähkö	-26979	-28387	-7643,00	-20000
4580 Kalusto	-1500	-1729	-1483	-1000
4572 Vesi	-1745	-2844	-381	-1700
4591 Lvi- tarvikkeet	-56	-157		-200
4590 rakennusaineet- ja tarvikkeet				
4600 Muu materiaali				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32533	-35164	-9986	-23200
Palvelujen ostot				
Muiden palvelujen ostot				
4340 Toimisto- ja pankkipalvelut	-233	-559	-183	-200
4341 Asiantuntijapalvelut	-1086	-3263	-1765	-1200
4343 Hallintopalvelut	-7642	-8340	-7642	-8000
4345 Kirjanpitolpalvelut	-2000	-3067	-1486	-3000
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-30			-50
4360 Posti- ja telepalvelut				
4370 Vakuutukset	-3610	-811	-5589,00	-5000
4380 Puhtaanapitopalvelut	-5720	-6216	-3181,00	-6200
4382 Jätehuoltomaksut	-322	-90		-150
4383 Jätevesimaksut	-1186			
4385 Käyttö- ja huoltopalvelut	-12000	-12000	-7394,00	-12000
4390 Rakennusten rakentaminen ja kunn.	-573	-2873	-2965,00	-200
4391 Alueiden rak. ja kunn.pitop.	-272			-200
4400 Koneiden ja laitteiden rak/kun.	-19618	-8330	-653,00	-1000
4401 Kaluston korjaukset ja tar.	-396	-124	-489,00	-300
4428 Kuljetuspalvelut	-105	-1372	-156,00	-100
4470 Muut palvelut	-3030			
4471 Sähkösiirtopalvelut	-32920	-34391	-14785	-28000
4610 Saadut vakuutuskorvaukset				
Muiden palvelujen ostot	-90743	-81436	-46288	-65600
Vuokrat				
4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat	-1385	-1383	-1373	-1400
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-6622	-7153	-3161	-17000
4915 Kiinteistövero	-855	-6464	-2591	-6500
4942 Myyntisaamisten luottotappiot				
4955 Perintä- ja ulosottopalkkio	-181			
4940 Muut kulut	-1404	-172	-42	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-10447	-15172	-7167	-25100
LIIKETOIMINNAN KULUT	-157049	-153215	-73696	-135900
LIKEVOITTO/ TAPPIO	-27987	-25652	-10815	2100